

پیام آموزش

شماره ۲

دوره جدید | سال ۱۳۹۷
سال اول | ۳۲ صفحه

مرکز ترویج علوم انسانی

«مرکز ترویج علوم انسانی» به عنوان پایگاه علمی-تخصصی در حوزه علوم انسانی دوره دوم متوسطه فعالیت دارد. این مرکز با کادری مجرب و علمی و با هدف ارتقاء دانش علوم انسانی بین دبیران و فرهنگیان، و در نگاه کلان تر، میان دانش آموزان این رشته بنیان شده است. از آنجا که «علوم انسانی محور توسعه کشور است» برای عملی ساختن این مهم، اقدامات زیر انجام گرفته است:

برگزاری ورکشاپ و دوره های مختلف تخصصی به صورت مجازی

کارگاه های روش تدریس برای تمامی دروس رشته علوم انسانی

برگزاری ۲۲ همایش تخصصی علوم انسانی

مرکز ترویج علوم انسانی در راستای «آموزش درست علوم انسانی» و «ارتقای مهارت های تدریس دبیران»، تا به امروز داده ها و اطلاعات علمی-تخصصی خود را در قالب های متنوع ارائه نموده است:

بسته های آموزشی فرهنگی دیجیتال

بروشورهای تخصصی دروس رشته علوم انسانی

ماهنامه «پیام مشاور» ویژه مشاورهای تحصیلی

ماهنامه «پیام آموزش» ویژه دبیران و مدیران

گزارش تصویری همایش ها و کارگاه ها

امید است که با کمک شما فرهیختگان بتوانیم جایگاه فراموش شده علوم انسانی را به آن بازگردانیم و نگاه جامعه آموزشی را که در برگیرنده مدیران و مسئولان آموزشی و دبیران و دانش آموزان و حتی خانواده ها است نسبت به این رشته تغییر دهیم.

توسعه و ترویج علوم انسانی تخصص ماست

اقتصاد

تثبیت مفاهیم اقتصادی در ذهن دانش آموز، زمان بر است
اقتصاد حول مفهوم «کمیابی»

ریاضی

چرخه حل مسائل با تفکر آماری
آمار دروغ نمی گوید اما خوب با آن می توان دروغ گفت

روانشناسی

رو به سوی روانشناسی کاربردی
کلاس درس خانه دوم دانش آموز است

ادبیات

علوم و فنون ادبی با تأکید بر التذاذ ادبی
آموزش صحیح، زیبایی شناسی را در بر نمی گیرد

جغرافیا

جغرافیا را به زندگی روزمره بیاوریم
معلمان، کیفی نگر باشند

تاریخ

با بینشی تازه به تاریخ بنگریم
از دانش آموز، تولید کننده دانش بسازیم

زبان انگلیسی

Teaching writing: from sentence to Essay
teachers Role and Textbook Role

فلسفه

تغییر رویکرد در آموزش فلسفه پایه یازدهم
کتاب درسی، آموزش فلسفیدن است

علوم اجتماعی

علوم اجتماعی کاربردی
علوم اجتماعی مطبوعی یا مسموعی؟

دین و زندگی

ارتقای مهارت دبیران
اینستاگرام، سبک زندگی می سازد

عربی

بررسی کتاب درسی پایه دوازدهم
کنکور تابع اهداف کتاب است یا خارج از محتوای کتاب؟!

www.workshopday.ir

بسم الله الرحمن الرحيم

تهیه و تنظیم:

مرکز ترویج علوم انسانی

مدیر پروژه:

مجید بهنام

شورای سیاست گذاری:

وحید تمنا - امید شاه کمالی

اعضای هیئت تحریریه:

آرزو مکتوبیان، فاطمه سراج، گلنومه رعنائی

مدیر هنری:

علی کریمی

سامانه پیامک

۰۲۱۶۶۹۶۲۸۴۸

تلفن

۰۲۱۶۶۹۶۲۷۴۵

workshopday3

@workshopday

aparat.com/workshopday

info@workshopday.ir

همایش‌ها در یک نگاه

از آنجا که کتاب‌های درسی دوره دوم متوسط بازنویسی شده و در تالیف کتاب جدید، اهداف متفاوتی ترسیم گشته است «مرکز ترویج علوم انسانی» در راستای «آموزش درست علوم انسانی» با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی بر آن شد تا برای معلمان، نشست‌های تخصصی با عنوان روش‌های نوین تدریس برگزار نماید. معلمان دروس مختلف به منظور فهم بهتر کتاب درسی در این همایش حاضر شده و در دیدار با مؤلفین به اهداف کتاب درسی نونگاشت بیشتری بردند و ابهامات و پرسش‌های خود را برطرف نمودند.

اقتصاد

در تاریخ دوازدهم آبان ماه ۹۷ همایش «اقتصاد» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر عادل پیغامی، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر پیغامی به بررسی کتاب درسی نونگاشت و روش‌های تدریس کتاب اقتصاد پرداختند.

ریاضی

در تاریخ چهاردهم آبان ماه ۹۷ همایش «آمار و ریاضی در علوم انسانی» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر آزاده قاهری، تشکیل شد. در این نشست دکتر قاهری به توضیح و تفسیر بیشتر فصل «چرخه حل مسائل در آمار» پرداختند و معلمان را در تدریس بهتر کتاب درسی یاری نمودند.

روانشناسی

در تاریخ ۲۱ آبان ماه ۹۷ همایش «روانشناسی» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر راصد، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر راصد با پخش کلیپ‌ها و عکس‌های گوناگون، شیوه‌های نوین تدریس روانشناسی را به معلمان گرامی معرفی نمودند و آن‌ها را برای تشکیل کلاس‌های مهیج‌تر تشویق نمودند. همچنین تورقی بر کتاب درسی نونگاشت داشتند.

ادبیات

در تاریخ ۲۱ آبان ماه ۹۷ همایش «علوم و فنون ادبی» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، تالار فرهنگ برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر علی اکبر کمالی‌نهاد، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر کمالی‌نهاد به بررسی کتاب درسی پرداختند و ابهامات دبیران در رابطه با کتاب درسی را برطرف نمودند.

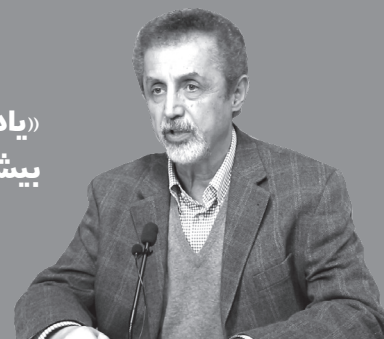
جغرافیا

در تاریخ ۲۲ آبان ماه ۹۷ همایش «جغرافیا» با عنوان «بررسی کتاب جغرافیا پایه دوازدهم» در تهران، مدرسه فرزنانگان برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلفین کتاب درسی، دکتر یمانی و دکتر فلاحیان، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر یمانی و دکتر فلاحیان به تبیین اهمیت فصل‌های گوناگون کتاب درسی و کاربرد آن در زندگی روزمره پرداختند.

«یادگیری زبان های بیگانه، فرصت‌های شغلی
بیشتری پیش روی علوم انسانی‌ها می‌گذارد.»
«مجتبی منشی‌زاده»

تاریخ

در ۲۳ آبان ماه ۹۷ همایش «تاریخ» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلفان کتاب درسی، دکتر کوروش فتحی، دکتر احمد ابوحمزه و دکتر فریده حشمتی، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر حشمتی به آموزش روش نوین «کلاس معکوس» پرداختند و دکتر فتحی توضیح جامع و کاملی در رابطه با درس دوم کتاب ارائه نمودند و دکتر ابوحمزه نیز در بخش پایانی جلسه به توضیح در مورد تاریخ شفاهی پرداختند.

زبان انگلیسی

در تاریخ ۲۶ آبان ماه ۹۷ همایش «زبان انگلیسی» با عنوان «روش‌های نوین تدریس» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی دکتر میری و دکتر بیگ‌محمدی تشکیل شد. سخنرانان این نشست تخصصی، معلمان را با شیوه‌های جدید آموزش در زبان انگلیسی آشنا نمودند.

فلسفه

در تاریخ ۲۹ آبان ماه ۹۷ همایش «فلسفه» با عنوان «بررسی کتاب فلسفه پایه یازدهم» در تهران، مدرسه نرجس برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر اعتصامی، تشکیل شد. در این نشست تخصصی دکتر اعتصامی توضیحات کاملی در رابطه با رویکرد کتاب فلسفه پایه یازدهم و چرایی انتخاب این رویکرد پرداختند.

علوم اجتماعی

در تاریخ ۶ آذر ماه ۹۷ همایش «علوم اجتماعی» با عنوان «بررسی کتاب علوم اجتماعی پایه یازدهم» در تهران، مدرسه فرزندگان برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلفان کتاب درسی، دکتر عیوضی و دکتر لب‌خندق، تشکیل شد. در این نشست تخصصی مؤلفان کتاب علوم اجتماعی از تغییر کارکرد کتاب و کاربردی ساختن آن سخن ایراد کردند. در پایان جلسه نیز دکتر عیوضی به پرسش‌های معلمان حول محور کتاب پاسخ گفتند.

دین و زندگی

در تاریخ ۱۹ آذر ماه ۹۷ همایش «دین و زندگی» با عنوان «ارتقای مهارت تدریس» در تهران، تالار فرهنگ برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی دبیر برگزیده دین و زندگی، آقای کریمی، تشکیل شد. در این نشست تخصصی آقای کریمی از تغییرات دنیای امروز و تاثیر آن بر دانش‌آموزان سخن گفتند و پاسخگوی سؤالات و ابهامات معلمان در رابطه با کتاب درسی بودند.

زبان عربی

در تاریخ ۲۰ آذر ماه ۹۷ همایش «زبان عربی» با عنوان «بررسی کتاب درسی پایه دوازدهم» در تهران، تالار فرهنگ برگزار گردید. این همایش با همکاری اداره کل آموزش و پرورش و اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و با سخنرانی مؤلف کتاب درسی، دکتر عادل اشکیبوس، و دکتر مشکین فام، استاد دانشگاه الزهراء، تشکیل شد. در این نشست تخصصی آقای اشکیبوس به سؤالات مکتوب دبیران پیرامون کتاب پاسخ دادند و هدف خود از تالیف کتاب نونگاشت را بیان نمودند. همچنین در ادامه نشست خانم مشکین فام از علاقه به زبان عربی و لایه‌های چهارگانه این زبان سخن گفتند.

همایش اقتصاد ۱۲ آبان

اقتصاد؛ حول مفهوم کمیابی

علم اقتصاد مبتنی بر مفهوم «کمیابی» است. بعضاً این مفهوم با مفهوم «کمبود» اشتباه گرفته می‌شود. از «کمبود» زمانی استفاده می‌کنیم که نیاز به چیزی داشته باشیم و موجود نباشد، ولی «کمیابی» واقعیت زندگی در این دنیا است. آدمی در هر لحظه و در هر کجا انتخاب‌هایی پیش رو دارد که به ناچار از بین تمام آنها تنها یک انتخاب می‌تواند داشته باشد؛ شما در یک زمان واحد نمی‌توانید هم در سینما حضور داشته باشید، هم به مهمانی بروید و هم در مدرسه حاضر باشید. کمیابی شروع مسئله اقتصاد است، در کتاب درسی هم اشاره کرده‌ایم که اقتصاد «علم انتخاب» است. انتخاب وقتی صورت می‌گیرد که مفهوم «کمیابی» در میان باشد و علم اقتصاد یکی از رشته‌هایی است که به انسان می‌آموزد بین چندین گزینه، بهترین و سودمندترین آن را انتخاب کند. مهم‌تر از همه آنکه اقتصاد به شما این توانایی را می‌دهد که «هزینه فرصت» هر انتخابی را محاسبه کرده و براساس آن مقتصدانه‌ترین گزینه را برگزینیم. «هزینه فرصت» همان هزینه انتخاب شماست و اینکه شما با انتخاب این گزینه چه فرصتی را در مقایسه با دومین انتخاب خود از دست می‌دهید؟

هر شیئی، «کالا» نیست

دانش آموز برای نخستین بار در پایه دهم با علم اقتصاد و مفاهیم اساسی آن آشنا می‌گردد پس نیاز است که برای او با حوصله بسیار، تفاوت «شی» با «کالا» در نظرگاه اقتصادی بیان شود. ضروری است که مفهوم کالا را برای دانش‌آموزان به دقت تبیین کنیم؛ هرآنچه که در بازار مبادله می‌شود، «کالا»ست. به عنوان نمونه غذایی که در خانه تهیه می‌شود «کالا» نیست، چراکه بابت آن هزینه‌ای پرداخت نمی‌گردد. همان غذا اگر در رستوران عرضه شود، «کالا» محسوب می‌شود.

دکتر پیغامی

مدارس غیر انتفاعی یا مدارس انتفاعی؟

در کتاب درسی شخصیت‌ها به دو دسته حقیقی و حقوقی تقسیم می‌شوند که انگیزه‌های این اشخاص می‌تواند انتفاعی (مبتنی بر سود و پول) یا غیرانتفاعی باشد. لزومی ندارد شما در مقام معلم به دانش‌آموزان خود القا کنید که شخصیت‌ها در همه عالم از نوع انتفاعی هستند و تنها شخصیت‌های جامعه ما غیرانتفاعی هستند. در واقع انگیزه شخصیت‌ها فارغ از ملیت و دین و نژادشان می‌تواند انتفاعی یا غیرانتفاعی باشد. در همین راستا ممکن است برای دانش‌آموز شبهه ایجاد شود که چرا مدارس پولی، غیرانتفاعی نام گرفته‌اند؟

سازمان تولید

در کتاب اقتصاد پایه دهم در تلاش بوده‌ایم که دانش‌آموزان با کلیه دواژه‌های اقتصادی آشنا شوند. یکی از این کلیه‌ها، «سازمان تولید» است. سازمان تولید در بیانی ساده یعنی: چه کسی رئیس و صاحب کسب و کار است؟ کسی که صاحب کار است سود و زیان حاصل نیز متعلق به اوست و افراد دیگر مزدبگیر او هستند. شاید در ابتدای امر توضیح این مفهوم برای دانش‌آموزان کمی سخت و پیچیده باشد، فی‌المثل دانش‌آموزان غالباً گمان می‌کنند مقصود از «سازمان تولید» یک سازمان فیزیکی است که به طور عینی کار تولید را انجام می‌دهد، پس لازم است برای توضیح و تفسیر این مفهوم وقت بیشتری بگذارید.

مفهوم مضاربه‌ای

«ریسک‌پذیری» و «نوآوری» دو مولفه‌ای هستند که لزوماً می‌بایست میان آن‌ها مضاربه وجود داشته باشد. چرا که اگر یکی از مولفه‌ها صفر شود، مولفه دیگر نیز بی‌نتیجه می‌ماند. بنابراین برای حصول نتیجه که همان «کارآفرینی» است باید هر دو مولفه به طور همزمان حاضر باشند. به طور مثال مخترعین «خلاقیت» و «نوآوری» منحصر به فردی دارند ولی از روحیه ریسک‌پذیری برخوردار نیستند و به همین خاطر اختراع آنها به کارآفرینی منجر نمی‌شود. مورد دیگری که بین دو مفهوم ضرب قرار می‌گیرد «کارایی» و «اثربخشی» است. حضور همزمان این دو فاکتور منجر به «بهره‌وری» می‌شود. عدم حضور هر یک از این دو عامل بهره‌وری را نقض می‌کند.

دکتر پیغامی

منحنی عرضه و تقاضای بازار

در بحث «عرضه و تقاضای بازار» منحنی عرضه و تقاضا را برای دانش‌آموزان ترسیم کنید و سپس از روی شکل به آن‌ها نشان دهید که اگر قیمت‌ها بیش از اندازه پایین بیاید شاید برای مصرف‌کننده مطلوب باشد ولی این امر در نهایت باعث می‌شود که تعداد زیادی از تولیدکنندگان از عرضه تولید خارج شوند و کارگران زیادی نیز بیکار گردند. انتظار می‌رود دانش‌آموز از طریق کتاب درسی به فهم این موضوع برسد که هر انسانی می‌تواند هم مصرف‌کننده و هم تولیدکننده باشد. می‌بایستی بین رضایت تولیدکننده و مصرف‌کننده تعادل ایجاد کرد، که نه تولیدکننده و نه مصرف‌کننده ضرر کند.

علم اقتصاد از تعاریف عامه به دور است

وظیفه شما در جایگاه معلم اقتصاد ایجاب می‌کند که دانش‌آموزان را با نگاه اقتصادی آشنا کنید؛ اینکه علم اقتصاد از چه منظری به مفهوم «کالا» می‌نگرد و تعریفش از «کالای لوکس» چیست؟ مفهوم کالای لوکس در اصطلاح عامه با تعریف اقتصادی آن متفاوت است. در علم اقتصاد کثش یک کالا در بازار را محاسبه می‌کنیم، اگر کثش آن بیشتر از یک باشد، آن کالا لوکس به حساب می‌آید.

قیمت حقیقی یا اسمی؟

قیمت‌ها بر دو قسم‌اند: قیمت اسمی و قیمت حقیقی. برخی از اقتصاددانان و فقها فقط قائل به قیمت اسمی هستند. قیمت‌های اسمی «عامل تورم» «یا کم‌ارزش شدن واحد پول» در گذر زمان را در نظر نمی‌گیرند، درحالی‌که قیمت‌های حقیقی عوامل مذکور در افزایش قیمت‌ها را لحاظ می‌کنند. این دسته از اقتصاددانان بر این عقیده‌اند که ۱۰۰ تومان بیست سال پیش با توجه به افزایش قیمت‌ها فی‌المثل معادل ۱۰,۰۰۰ تومان امروز است. بر همین اساس محاسبه مهریه نیز با قیمت‌های اسمی ناعادلانه بوده و با اجماع نظر فقها بر حسب قیمت حقیقی محاسبه می‌گردد.

اقتصاد بدون ریاضیات بی‌معناست!

کتاب درسی اقتصاد دارای مسئله، نمودار و جدول است. بدون توجه به این بخش از اقتصاد نمی‌توانیم در حل مسائل اقتصادی موفق باشیم. می‌توان مسائل را از ساده به دشوار تنظیم کرد و یادگیری را برای دانش‌آموز آسان نمود. اکثر اشتباهات دانش‌آموزان نه از یادگیری سطحی مفاهیم اقتصادی بلکه از بی‌دقتی در محاسبات عددی مسائل است. به مثال‌های زیر دقت کنید:

مسائل پیش‌نیاز برای حل مسائل سود

دقت کنید

اولین نکته‌ای که به آن می‌پردازیم تبدیل ماه به سال است. اگر از (شما) سود یا (زبان) ماهانه فواید شده، سود یا (زبان) سالانه را بر عدد دوازده تقسیم کنید. (به طور کلی به کلمات ماهانه، سالانه، نیم سال و بازه زمانی داده شده و فواید شده در صورت سؤال توجه کنید).

۱. کارمندی ماهانه یک میلیون و پانصد هزار تومان حقوق می‌گیرد. حقوق سالانه او چقدر است؟ $1,500,000 \times 12 = 18,000,000$

دقت کنید

نکته قابل توجه دیگری که در سؤالات مطرح می‌شود تبدیل ریال به تومان و بالعکس می‌باشد. برای تبدیل عدد از (ریال) به (تومان)، فقط کافایت صفر (به طور کلی رقم آخر عدد) را حذف کنید و برای تبدیل تومان به (ریال) یک صفر جلوی عدد اضافه می‌کنیم.

۲. کارمندی ماهانه سیزده میلیون و چهارصد و دو هزار ریال حقوق می‌گیرد. حقوق او در نیمه اول سال چند تومان است؟

عدد به ریال: ۱۳,۴۰۲,۰۰۰ سیزده میلیون و چهار صد و دو هزار ریال
عدد به تومان: ۱,۳۴۰,۲۰۰ یک میلیون و سیصد و چهل هزار و دو صدم تومان

دقت کنید

در این مسئله از درصد استفاده شده است. برای حل مسائل درصد به بخش قبل مراجعه کنید.

۳. شرکتی دارای سه کارمند می‌باشد. اگر حقوق کارمند اول ده میلیون ریال و حقوق کارمند دوم، نود درصد کارمند اول و حقوق کارمند سوم، نود درصد حقوق کارمند دوم باشد، مجموع حقوق این سه کارمند در طول فصل زمستان چند میلیون تومان است؟

حقوق کارمند دوم $\frac{90}{100} \times 10,000,000 = 9,000,000$
حقوق کارمند سوم $\frac{90}{100} \times 9,000,000 = 8,100,000$
مجموع حقوق این سه کارمند در سه ماه زمستان (تومان) $3 \times (10,000,000 + 9,000,000 + 8,100,000) = 81,300,000$

۴. شرکتی دارای سه کارمند با مدرک لیسانس و دو کارمند با مدرک فوق لیسانس می‌باشد. اگر پایه حقوق کارمند با مدرک فوق لیسانس دوازده میلیون و سیصد هزار ریال باشد و پایه حقوق کارمند با مدرک لیسانس هشتاد درصد حقوق کارمند با مدرک بالاتر باشد، ریس شرکت سالانه چند تومان حقوق می‌دهد؟

حقوق یک کارمند به تومان با مدرک لیسانس $\frac{80}{100} \times 12,300,000 = 9,840,000$
مجموع حقوق سالانه کل کارمندان $12 \times ((2 \times 12,300,000) + (3 \times 9,840,000)) = 64,944,000$

مسئله شماره ۲:

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با چهار کارمند و تولید سالیانه ۵۰۰ دستگاه به ارزش هر یک ۵۰۰ هزار ریال چه مقدار خواهد بود؟

۱	اجاره ماهیانه معادل	۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد معادل	۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه به ارزش	۶,۳۵۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالانه	معادل ۱۵ درصد حقوق سالانه کارمندان

پاسخ:

گام اول: کشف مجهول سؤال

این سؤال از شما می‌خواهد که «عملکرد سالیانه» این بنگاه را به دست بیاورید. یعنی بگویید که سود (زیان) سالانه چه مقداری است.

گام دوم: با کدام قاعده یا فرمول می‌توان به این سؤال جواب داد؟

عملکرد سالانه یا همان سود و زیان با این فرمول به دست می‌آید:

هزینه‌ها - درآمدها = سود (زیان)

گام سوم: پیدا کردن اجزای قاعده یا فرمول که با به فرمول جدیدی نیاز دارند یا از صورت سؤال قابل کشف هستند: در این جا باید درآمدها و هزینه‌ها را به دست آوریم. و در صورت سؤال به کمک مقدار تولید و مبلغ هر واحد آن، با استفاده از فرمول زیر به دست آوریم:

در جدول فوق، هر چهار مورد گفته شده، هزینه‌هایی که نیاز به محاسبه دارند، محاسبه می‌کنیم و سپس همه را جمع می‌زنیم تا کل هزینه‌ها را به دست آوریم:

ریال $7,000,000 + 12 \times 1,200,000 + 6,350,000 + 15\% \times (2 \times 12,300,000 + 3 \times 9,840,000) = 25,000,000$

ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$

ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$

ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$
ریال $12 \times 500,000 = 6,000,000$

همایش ریاضی و آمار ۱۴ آبان

در گذشته‌های دور عموماً افراد در مباحثات و گفت‌وگوها اطلاعات غیردقیق و کیفی ارائه می‌کردند، در مرحله بعد ارائه اطلاعات با «جدول و نمودار» همراه گردید، در این دوره زمانی که جدول و نمودار عرضه می‌شد گمان می‌کردیم ادعای مطرح شده بی‌شک واقعی و قابل استناد است. در مرحله بعد به اطلاعاتی که در قالب جدول و نمودار بیان می‌شد با نگاه چالش‌برانگیز و منتقدانه نگرین شده. «سواد آماری» به اهمیت این موضوع می‌پردازد؛ «سواد آماری» به این معناست که دانش‌آموزان بتوانند از آمار و ارقام به بستر تحقیقات و زمینه بررسی‌ها برسند و همین‌طور از بستر به آمار و ارقام صحیح دست یابند، و این چرخه ادامه پیدا کند و مدام دانش‌آموزان در پی طرح سوالات مناسب باشند. بنابراین «سواد آماری» توانایی رفت و برگشت بین مسئله آماری و زمینه و همچنین داشتن نگاه نقادانه و خلاق است، پس شما به عنوان معلم از تمرکز بر روی محاسبات بکاهید و بر روی درک آماری و سواد آماری تأکید کنید.

اهمیت سواد آماری

چه کسی سواد آماری دارد؟
– کسی که اصطلاحات آماری را می‌شناسد.
– منطبق اولیه آماری را می‌شناسد.
– به درک نتایج آماری در زندگی روزمره رسیده است.
چنین کسی می‌تواند در حوزه تحقیق، سوالات مناسب و تعیین کننده پرسد و همچنین نتیجه به دست آمده را درک کند.

آزاده قاهری

چرخه حل مسائل با تفکر آماری

گام اول: در ابتدا ما باید از مسئله خود تعریف مشخص و دقیقی ارائه کنیم و هرگونه ابهام در طرح مسئله را برطرف نماییم.

گام دوم: در مرحله بعد، باید به طراحی و برنامه‌ریزی مبادرت ورزیم.

در برنامه‌ریزی توجه به نکات زیر ضروری است:

– استراتژی رسیدن به پاسخ

– شیوه اندازه‌گیری

– چگونگی نمونه‌گیری

– تدوین برنامه برای تحلیل داده‌ها

در این گام باید دقت داشته باشیم که تا حد امکان به جای اطلاعات کیفی از اطلاعات کمی استفاده کنیم و همان متغیر مورد نظرمان را اندازه‌گیری کنیم. لازم است در این قسمت به دانش‌آموزان تأکید شود که علاوه بر محتوای کلی، گام ۲ یعنی «طرح و برنامه‌ریزی» را هم می‌توان نقد کرد.

گام سوم: در این مرحله نوبت به جمع‌آوری داده‌ها می‌رسد. پس از گردآوری وارد نرم افزار می‌شوند و اشتباه‌های تایپی تا حد امکان رفع شده و صحت داده‌های دور افتاده بررسی می‌شود. همچنین پرسش‌نامه‌هایی که اطلاعات آن‌ها اشتباه به نظر می‌رسد کنار گذاشته می‌شود. برای محرمانه ماندن اطلاعات پرسش‌شوندگان نیز از آن‌ها می‌خواهیم که نام خود را در پرسشنامه قید نکنند.

گام چهارم: در این گام به تحلیل و تفسیر نتایج می‌پردازیم و نتایج به دست آمده را به زمینه مسئله ربط می‌دهیم، در نهایت چرخه آنقدر تکرار می‌شود که پاسخ معقولی برای پرسش مورد نظر خود به دست آوریم. در ضمن در این گام به تعمیم‌پذیری نتایج دقت داشته باشید.

گام پنجم: جمع‌بندی آخرین مرحله در این چرخه است. در این مرحله دانش‌آموز به درک آماری می‌رسد نه محاسبات ریاضی صرف.

تغییر رویکرد آموزش و پرورش

از آنجا که برخی از دانش‌آموزان پس از دریافت مدرک دیپلم قصد ادامه تحصیل و ورود به دانشگاه ندارند، آموزش و پرورش در پایه دوازدهم توجه خود را از روی کنکور به روی تربیت شهروند آگاه معطوف نموده است. در این راستا در تالیف کتاب آمار پایه دوازدهم ارتقای «سواد آماری» دانش‌آموزان در اولویت قرار گرفته است.

«آدمی باید بیاموزد که برای انسانی زیستن، «اجتماعی» زندگی کند و «چگونگی اجتماعی زیستن» را علوم انسانی به انسان می‌آموزد» «نعمت!... فاضلی»

آزاده قاهری

«آمار» دروغ نمی‌گوید ولی می‌شود با آن خوب دروغ گفت

یکی از عناوین خبری صدا و سیما به این قرار بوده است: «میانگین درآمد ماهیانه شهروندان تهرانی ۷ میلیون تومان است.» چنین خبری دروغ نیست، اگر حقوق‌های نجومی را محاسبه کنید و میانگین بگیرید، درآمد هر شهروند تهرانی هفت میلیون تومان می‌شود، ولی آیا کسانی که درآمد نجومی دریافت می‌کنند، نماینده مناسبی برای حقوق بگیران تهرانی هستند؟! همه ما می‌دانیم که اگر توزیع چوله به چپ باشد میانگین‌ها کوچک و اگر توزیع چوله به راست باشد میانگین‌ها بزرگتر از واقعیت درمی‌آید. از آنجا که در این مورد داده‌ها چوله به راست هستند حقوق‌های نجومی میانگین را به سمت خودش می‌کشاند. بنابراین در اینجا «میانگین» معیار مناسبی نیست و «میان» به حقیقت آماری حقوق بگیران تهران نزدیک‌تر است. این نوع از خبردهی سبب شکل‌گیری یک تصور اشتباه در میان مخاطبان می‌شود و کسانی که سواد آماری ندارند گمان می‌کنند با مهاجرت به تهران می‌توانند به درآمدهای بالا دست یابند. همین مثال کوتاه می‌تواند نشانگر اهمیت سواد آماری در سطح جامعه باشد.

آمار دو بال پرواز دارد

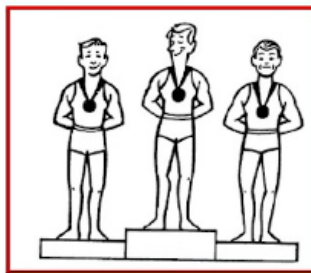
مشاهده محورها، دانستن میانگین، پراکندگی و شناخت بستر تحقیق، نتیجه را برای دانش‌آموزان روشن‌تر می‌کند و آنگاه که نتیجه درستی دریافت کنند پیشنهادات و راه‌حل‌های کارآمدتری نیز ارائه می‌دهند. همین نکته، علم آمار را از ریاضی متمایز می‌کند. یک بال آمار در مسائل اجتماعی و بال دیگر آن در مفاهیم و فرمول‌های ریاضی است و این علم تنها زمانی می‌تواند به اوج برسد که هر دو بال هم‌زمان به حرکت درآیند.

مقیاس اندازه گیری متغیرها

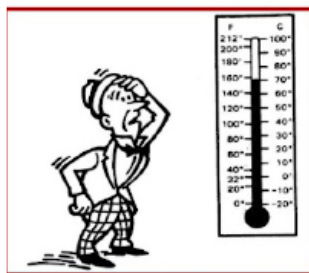
اسمی

$$A \neq B$$

ترتیبی

$$A \neq B, A > B$$

فاصله ای

$$A \neq B, A > B, A - B$$

نسبتی

$$A \neq B, A > B, A - B, A/B$$

مرور اجمالی بر مبحث «متغیرها»

دو نوع متغیر وجود دارد:..... متغیر کمی و متغیر کیفی
متغیر کیفی خود بر دو قسم است:..... اسمی و ترتیبی
متغیر کمی نیز بر دو قسم است:..... فاصله ای و نسبتی
مثال برای مقیاس کیفی - اسمی:..... جنسیت، گروه خونی، گرایش سیاسی، پلاک خانه ها، روزهای هفته، شماره تلفن ها و...
مثال برای مقیاس کیفی - ترتیبی:..... مرحله بیماری، شدت درد، وضعیت اجتماعی - اقتصادی، رتبه کنکور
مثال برای مقیاس کمی - فاصله ای:..... نمره ها، سال
مثال برای مقیاس کمی - نسبتی:..... وزن، درآمد، تفاضل زمان

متغیرهای آماری

متغیر: در علم آمار به ویژگی ها یا مشخصه های واحدهای آماری که قرار است مورد بررسی قرار بگیرند متغیر می گویند. متغیرها به دو گروه کمی و کیفی تقسیم می شوند.

متغیر کمی: متغیری که مقادیر عددی می گیرد و برای آن عملیات ریاضی جمع، تفریق و... قابل انجام است متغیر کمی نامیده می شود.
متغیر کیفی: متغیری که لزوماً مقدار عددی نمی گیرد و برای دسته بندی افراد یا اشیاء در گروه های مختلف به کار می رود متغیر کیفی نامیده می شود.
➤ به عنوان مثال: سن و قد و وزن و... متغیرهای کمی (دارای مقدار) هستند و متغیرهایی مثل جنسیت، گروه خونی و... متغیرهای کیفی هستند.

نوع اطلاعات زیر را به لحاظ کمی یا کیفی بودن مشخص کنید.

- ۱- سرعت قطار زیاد بود.
- ۲- قیمت میوه کاهش یافت.
- ۳- زخمی های حادثه زیاد بودند.
- ۴- نمره خوبی کسب نکردم.
- ۵- سرعت قطار ۱۰۰ کیلومتر بر ساعت بود.
- ۶- قیمت میوه ۱۴۰ تومان کاهش یافت.
- ۷- زخمی های حادثه ۱۸ نفر بودند.
- ۸- نمره ۷ کسب کردم.

پاسخ: اطلاعات ستون اول (۱ تا ۴) با واژه های «زیاد»، «کاهش» و «خوب» بیان شده اند که واژگانی توصیفی بوده و در نتیجه دقیق نیستند. مثلاً مشخص نشده سرعت قطار «چقدر» است و فقط گفته «زیاد» است. برای یک فرد سرعت زیاد ممکن است به معنای سرعت بالای ۵۰ کیلومتر بر ساعت باشد و برای دیگری سرعت بالای ۱۲۰ کیلومتر بر ساعت زیاد محسوب شود. بنابراین برداشت های مختلفی وجود خواهد داشت. همین طور برای «میزان» کاهش قیمت میوه، تعداد زخمی ها و نمره ای که کسب شده. پس این اطلاعات کیفی هستند. در ستون دوم (۵ تا ۸) هر یک از اطلاعات با عددی بیان شده که مقدار دقیق آن را نشان می دهد و باعث می شود که برداشت های متفاوتی از این جملات نداشته باشیم. پس این اطلاعات کمی هستند. اطلاعات ستون دوم (کمی)، بر اطلاعات ستون اول (کیفی) برتری دارند.

همایش علوم و فنون ۲۱ آبان

جای خالی بحر عروضی در کتاب درسی

(دکتر کمالی‌نهاد) یکی از ایرادات معلمان که در ابتدای جلسه پرسش و پاسخ مطرح گردید، بحث «بحرهای عروضی» بود. برخی از معلمان بر این باورند که بحر عروضی از اصول اساسی علوم و فنون ادبی است که در تالیف کتاب جدید، این اصل مهم از کتاب درسی و دانش آموز دریغ شده است. ادبیات به اینگونه که شما نگاشته‌اید، در حقیقت ادبیات نیست. شما تصور کنید در مقدمات علم پزشکی بخش مغز و اعصاب با این بهانه که فهم آن برای دانشجو یا فراگیر سخت است، مطرح نگردد. در آن صورت محتوای علم پزشکی را به شکل سلیقه‌ای ناقص کرده‌ایم. این در حالی است که مولف کتاب درسی علوم و فنون در پاسخ به ایراد دبیران اظهار داشتند که ما بحر را حذف نکرده‌ایم بلکه به علت محدودیت‌های زمانی حجم موضوعات را کاهش داده‌ایم. ما ادعا نمی‌کنیم که بحث بحر عروضی الزامی نیست، بلکه عقیده داریم در اولویت نخست ما نیست. اولویت اول، «درست‌خوانی و فهم صحیح و التذاد ادبی» است. تا زمانی که دانش آموز نتواند شعر را با ریتم درست بخواند و از آن لذت ببرد، مطرح کردن مباحث دیگر اشتباه است.

عروض شنیداری

آموزش عروض به شیوه شنیداری از سال‌ها پیش نزد بسیاری از معلمان و مدرسان کاربرد داشته است. تجربه ثابت کرده که حتی دانش‌آموزان تجربی و ریاضی هم با این شیوه به علوم و فنون ادبی علاقه‌مند می‌شوند و اصل مطلب را یاد می‌گیرند. چنانچه از همان پایه دهم گوش دانش‌آموزان را با عروض و ریتم شعر آشنا کنیم تا پایه دوازدهم بسیاری از قواعد در ذهن آن‌ها تثبیت می‌شود. کتاب درسی گذشته بر «رویکرد خوانشی و موسیقایی» تاکید نداشت ولی تالیف کتاب جدید بر پایه همین ایده است.

آموزش صحیح، زیبایی‌شناسی را در بر نمی‌گیرد

برخی از معلمان از اشعار انتخاب شده برای کتاب درسی اظهار نارضایتی کردند. عقیده آن‌ها بر این بود که اشعار کتاب چندان دلچسب و شیرین نیست و با توجه به ادبیات غنی ما در حوزه نظم می‌توان از ابیات زیباتری استفاده کرد. مولف کتاب درسی پاسخ دادند: انتخاب شعر برای هر مبحث کار بسیار دشواری است چرا که شعر برگزیده می‌بایست به گونه‌ای باشد که در فهم دانش‌آموز دبیرستانی بگنجد و فراتر از معلومات و محفوظات او نباشد. همچنین شعر یا بیت انتخابی نباید ذهن دانش‌آموز را درگیر کند یا حرف و حدیثی پیش آورد. من به عنوان مولف حتی اشعار شاعران کرد و ترک را نیز جمع‌آوری کردم ولی با توجه به معیارهای مصوب، از میان بیش از دویست بیت تنها چند بیت محدود قابل استفاده بودند.

نیاز دانش‌آموز را بسنجیم

این نکته شایان ذکر است که از بین تمام دانش‌آموزان علوم انسانی تنها تعداد کمی از آن‌ها زبان و ادبیات فارسی را به عنوان رشته دانشگاهی خود انتخاب می‌کنند، همین نکته می‌تواند راه‌گشای ما در امر آموزش باشد. با توجه به زمان محدودی که معلمان در اختیار دارند، بهتر دیدیم که بیشتر بر روی التذاد ادبی آن‌ها تمرکز کنیم و به طور گسترده وارد مباحث سخت و پیچیده بلاغت و علم معانی نشویم.

نگارش ادبی یا بیانیه انقلابی؟

این ایراد بر نگارش وارد است که از عینک جنگ و انقلاب و شهادت نگارش را آموزش داده در حالی که بهتر بود از متون کارآمدتر استفاده می‌شد. یک نمونه خوب در این زمینه که جای خالی آن احساس می‌شود کتاب داستان و نقد داستان احمد گلشیری است. با این حال به گفته آقای کمالی‌نهاد معلمان می‌توانند به صلاحدید خود متنی را انتخاب کنند که مناسب‌تر باشد و به جای بسنده کردن به متون انتخابی کتاب متون دیگری را جایگزین کنند. ما در تالیف کتاب جدید چند اصطلاح را معادل‌سازی نمودیم و جایگزین فارسی آن را نوشتیم. این معادل‌سازی به منظور فهم راحت‌تر موضوع بوده و امید است بعد از گذشت چند دوره همین اصطلاحات و معادل‌های فارسی رایج شود. ایرادی که بر کتاب زیست وارد شده و بیشتر اصطلاحات لاتین را معادل‌سازی کردند و به یکباره به کتاب تزریق نمودند در کتاب علوم و فنون ما مصداق ندارد. در این کتاب از آنجا که بسیاری از مفاهیم عربی است ما بهتر دانستیم که برای آن‌ها جایگزین‌های ساده‌تری بیابیم، چنانچه شما معلمان با یکی از آن‌ها ارتباط برقرار نمی‌کنید یا مناسب نمی‌دانید، آن را به دفتر تالیف گزارش کنید.

به این بیت از استاد علم زبان فارسی «سعدی» توجه کنید:

در رفتن جان از بدن، گویند هر نوعی سخن

من خود به چشم خویشتم، دیدم که جانم می‌رود

وقتی این بیت را می‌خوانیم ناخودآگاه احساس همدردی با شاعر ما را فرامی‌گیرد. شاعر چنان حالت اندوه خود را از رفتن و فراق یار بیان می‌کند که گویی آن صحنه را می‌بینیم. یعنی بار عاطفی این غزل بر خواننده تأثیر زیادی دارد.

به این بیت از «هوشنگ ابتهاج» دقت کنید:

مژه‌دهنده! مژه‌دهنده! یار پسندید مرا

سایه او گشتم و او، بُرد به خورشید مرا

همانطور که هنگام ادای بیت متوجه شدید ضرب و آهنگ و وزن بیت به گونه‌ای است که حالت شادی را به شما منتقل می‌کند. آهنگ و ضرب طرب‌انگیز و گوش‌نواز بیت با محتوا کاملاً هماهنگ است.

به شعر اخوان ثالث توجه کنید:

آسمانش را گرفته تنگ در آغوش

ایر، با آن پوستین سرد نمناکش

باغ بی برگی

روز و شب تنه‌است

با سکوت پاک غمناکش.

همایش روانشناسی ۲۱ آبان

روانشناسی کاربردی

تألیف کتاب جدید روانشناسی دو هدف را دنبال می‌کند: نخست آنکه کتاب آموزشی براساس روانشناسی شناختی نگاشته شود و دیگر اینکه جنبه کاربردی کتاب افزایش یابد. در همین راستا سعی شده مفاهیم و مباحث موجود در کتاب جنبه کاربردی داشته و دانش‌آموز بتواند با آن ارتباط برقرار نماید و حتی در زندگی روزمره خود از آن استفاده کند.

چطور از مطالب علمی حافظه می‌توانید برای زندگی فردی خود استفاده کنید؟

دقت کنید

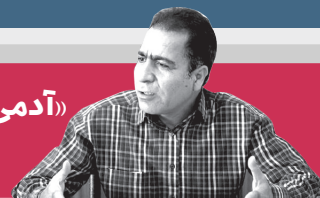
اطلاعاتی که قبلاً به وسیله توجه و ادراک دریافت کرده‌ایم، در حافظه ذخیره می‌شوند.

قدیمی‌ترین خاطره به چه سنی برمی‌گردد؟

سعی کن خاطراتی را از زمانی که شش ماهه، دوازده ماهه، پانزده ماهه و یا دو ساله بوده‌ای به یاد بیاوری. هرچند که نخستین سال‌های زندگی می‌تواند سرشار از غنی‌ترین تجربیات زندگی باشد، اما تو نمی‌توانی چیزی از آن دوران را به یادآوری. نه تنها تو، بلکه تقریباً هیچ‌کس نمی‌تواند خاطرات ۳ تا ۵ سال اول زندگی خود را به یاد آورد. شاید بگویی که این پدیده کاملاً طبیعی است؛ چراکه گذشت زمان باعث می‌شود تا انسان خاطرات گذشته را از یاد ببرد. با یک آزمایش ساده می‌توانیم بفهمیم که آیا علت به یاد نیاوردن خاطرات نخستین سال‌های زندگی، گذر زمان است، یا چیز دیگری؟

اگر از افرادی که در سنین ۵۰ سالگی هستند، درباره اتفاقاتی که در سال اول ورود آنها به مدرسه یا حتی یک سال قبل از آن تجربه کرده‌اند، سؤال کنی، با وجود اینکه زمان زیادی از آن دوران گذشته است، برخی خاطرات مربوط به آن زمان را به یاد می‌آورند. اما افرادی که با تو هم سن هستند، قادر نیستند وقایعی را که در سه سال اول زندگی خود تجربه کرده‌اند، به یاد آورند. درحالی‌که فاصله سن یک فرد ۵۰ ساله با زمانی که شش یا هفت ساله بوده، خیلی بیشتر از فاصله سن تو با زمانی است که دو یا سه ساله بوده‌ای. پس نمی‌توانیم گذر زمان را به عنوان عامل یادزدودگی در نخستین سال‌های زندگی بپذیریم. رویکردهای مختلف روانشناسی در این باره نظرات متفاوتی دارند. اما رویکرد شناختی که کتاب درسی روانشناسی نیز با توجه به این رویکرد نوشته شده است، علت ناتوانی افراد در به یاد آوردن خاطرات نخستین سال‌های زندگی را ناتوانی کودکان در سازماندهی خاطرات می‌داند. بزرگسالان این توانایی را دارند که تجربه‌های خود را با رویدادهای دیگر پیوند بزنند، اما کودکان فاقد این توانایی هستند. روان‌شناسان شناختی معتقدند تا زمانی که کودکان خردسال شروع به برقراری پیوند بین رویدادها و طبقه‌بندی آنها نکنند، قادر به ثبت تجربه‌های آغازین خود در حافظه نخواهند بود.

Warm up موتور دانش‌آموزان را روشن می‌کند

در جهت آموزش روش‌های نوین تدریس به معلمان پیشنهاد می‌شود در شروع کلاس درس از تکنیک Warm up (ایجاد آمادگی) استفاده کنند. تا زمانی که برای دانش‌آموزان انگیزه و شوق ایجاد نشود، نمی‌توان از آنها انتظار تمرکز و بازدهی داشت. از همین روی می‌توان با نمایش عکس، انیمیشن یا یک فیلم کوتاه خوب در کلاس دانش‌آموزان را سر ذوق آورد. حتی به راه انداختن یک بازی گروهی نیز می‌تواند دانش‌آموزان را به درس جذب کند.

کلاس درس خانه دوم دانش‌آموز است

به قول دکتر ویکتور فرانکل، بنیانگذار معنادرمانی، قرار نیست از دانش‌آموزان «جانور دانشمند» یا «بیمار روانی ماهر» بسازیم، قرار است از آنها در درجه نخست «انسان» بسازیم و به آنها آموزش دهیم که با افزایش علم و دانش، «اخلاقیات» را قربانی نکنند. لیکن هیچ یک از این آموزه‌ها نباید با رفتار و لحن بد انجام گیرد. رفتار خوب شما است که کلاس را مفرح و درعین حال پربازده می‌کند.

دکتر راصد

بچه شیر خواره نمی‌تواند به مادرش دستور دهد

دانش‌آموز در کلاس درس برای معلم تصمیم‌گیری نمی‌کند، بلکه این معلم است که برای دانش‌آموز و مصلحت او تصمیم می‌گیرد. در مقام یک معلم اجازه ندهید خواست دانش‌آموزان مبنی بر ارائه نمونه سوالات امتحانی در کلاس درس شما را از محتوای کتاب و شیوه تدریس مورد نظر تان دور نگه دارد. زمان یادگیری مفاهیم اولیه روانشناسی همین امروز در کلاس درس است، پس زمان تان را از دست ندهید.

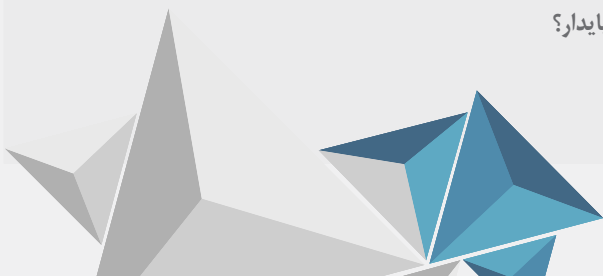
به شیوه سقراطی تدریس کنید

در جایگاه معلمی نسبت به تصاویر کتاب درسی بی‌اعتنا نباشید و تصاویر کتاب را به چالش بکشید، از دانش‌آموزان بخواهید در رابطه با تصاویر هر فصل ایده‌پردازی کنند و از ارتباط تصویر با موضوع فصل سخن بگویند. این تصاویر می‌تواند حتی گزینه مناسبی برای ارزشیابی دانش‌آموزان باشد. در مجموع بهتر آن است که کلاس را به شیوه پرسش و پاسخ پیش ببرید و در کلاس متکلم وحده نباشید.

درس ادیب اگر بود زمزمه محبتی جمعه به مکتب آورد طفل گریز پا را یکی از اهداف تشکیل این همایش، توضیح فصل هفتم کتاب آموزشی است. در همین راستا پیش از هرچیز باید پذیرید که دانش‌آموز امروز در عصر انفجار اطلاعاتی با دانش‌آموز دهه‌های گذشته بسیار متفاوت است. شما می‌توانید بحث انگیزه و اراده را با نمایش چند کلیپ انگیزشی یا تعریف چند داستان آموزش دهید. از قبل در آپارات و دیگر فضاهای مجازی موضوع درس تان را جستجو کنید و در آن رابطه عکس، فیلم کوتاه، انیمیشن، داستان و مثل تهیه کنید. معلم اگر بتواند در دانش‌آموزان انگیزه و رغبت کافی ایجاد کند، آنها بدون کنترل بیرونی و بی‌توجه به نمره و ارزشیابی‌های کلاسی مشتاق علم و یادگیری می‌شوند. ولی اگر کلاس درس متنوع و فایده‌مند نباشد، دانش‌آموزان به زور حضور و غیاب در آن حاضر می‌شوند.

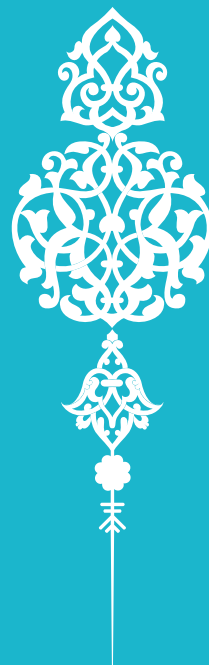
کار گروهی را برای دانش‌آموزان درونی کنید

در بازی‌ها، فعالیت‌های کلاسی و مباحثه‌ها، دانش‌آموزان را به کار گروهی سوق دهید، هدف از تألیف کتاب جدید هم تقویت کار گروهی و ایجاد روحیه تعاون و مشارکت‌جویی است. همچنین در هنگام تدریس نظریه‌ها همچون «نظریه اسناد» از مثال‌های روز یا بازی‌های جالب برای فهم بیشتر دانش‌آموزان استفاده کنید. از آن‌ها بپرسید در بازی پرسپولیس و استقلال اسنادها چیست؟ آیا اسناد شکست پرسپولیس بر ناداوری بوده یا بر کم‌کاری بازیکنان و غره شدن آنان؟ این اسنادها پایدار هستند یا ناپایدار؟

برنامه‌های آتی

مرکز ترویج علوم انسانی

روزنامه دیواری منطق

منطق درسی کاملاً کاربردی است که تسلط در آن به نمونه‌های تمرین نیاز دارد. در روزنامه دیواری منطق، داستان و شعر و کارتون و تصویر و تمرین‌های متنوعی براساس متون بقیه درس‌ها وجود دارد. این نشریه دیواری که به صورت ماهانه منتشر می‌شود، هم به دانش‌آموز کمک می‌کند آموخته‌های خود را تثبیت کند و هم او را ترغیب می‌کند دانش خود را در سایر دروس هم به کار گیرد. در روزنامه دیواری منطق روش تفکر انتقادی و مقایسه‌ای به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود. این محصول به گونه‌ای تعاملی طراحی شده است که دانش‌آموزان بتوانند به صورت گروهی تمرین‌های آن را حل کنند و در خود روزنامه بنویسند و با ارسال آن برای «مرکز ترویج علوم انسانی»، این شانس را پیدا کنند که یافته‌ها و ایده‌هایشان، به نام خودشان، منتشر شود.

برنامه مطالعاتی هدفدار

برای موفقیت، باید هدفدار جست، هدفدار خواند، هدفدار ماند. برنامه مطالعاتی هدفدار دقیقاً به همین منظور طراحی و ارائه می‌شود. این برنامه به صورت ماهانه منتشر می‌شود و برنامه‌ای دقیق و روزبه‌روز را در اختیار دانش‌آموزان قرار می‌دهد این محصول بر اساس بودجه‌بندی تدریس و آزمون‌های آزمایشی و به صورت کاملاً کارشناسی شده تنظیم شده است. برنامه مطالعاتی هدفدار برای کنکوری‌ها و یازدهمی‌ها و دهمی‌هاست و این قابلیت را دارد که با هر نوع برنامه درسی مدرسه‌ای و هر کتاب کمک‌آموزشی سازگار شود. ویژگی بسیار مهم و کاربردی این برنامه‌ها، پشتیبانی صوتی هفتگی است که برای دوازدهمی‌ها تا شب کنکور و برای دهمی‌ها و یازدهمی‌ها تا ابد ادامه دارد.

کارگاه‌های ارتقاء مهارت تدریس

از آنجا که در عصر انفجار اطلاعاتی به سر می‌بریم، دانش‌آموزان همواره در مواجهه با اطلاعات و تکنولوژی‌های جدید قرار دارند که در صورت غفلت موجب شکاف عمیق میان دبیران و دانش‌آموزان می‌گردد. «مرکز ترویج علوم انسانی» به منظور ترمیم این شکاف در نظر دارد با برگزاری کارگاه‌های «ارتقای مهارت تدریس» با همراهی اساتید مجرب در تمامی دروس تخصصی، گامی موثر در این راه بردارد.

کارگاه‌های نقد و بررسی فیلم جهت آموزش بهتر دروس روانشناسی، علوم اجتماعی و ...

«مفاهیم روانشناسی و برخی از مفاهیم علوم اجتماعی» از طریق تماشای فیلم و مستند و نقد و بررسی آن با همراهی دانش‌آموزان، بهتر منتقل و تثبیت می‌شود. به همین منظور «مرکز ترویج علوم انسانی» به دبیران فلسفه، فیلم‌ها و انیمیشن‌های مفیدی را معرفی کرده و با کمک افراد متخصص به نقد و بررسی آن‌ها می‌پردازد. به مدد این روش معلمان می‌توانند به صورت مؤثری گستردگی مفاهیم روانشناسی و علوم اجتماعی را به دانش‌آموزان بیاموزند.

کارگاه‌های تماشای فیلم فلسفی جهت تفهیم مفاهیم

فهم فلسفه نیازمند تفکر انتزاعی است و بهترین زمان برای پرورش تفکر انتزاعی در دانش‌آموزان، همین سنین نوجوانی است. در همین رابطه یکی از گلابه‌های دبیران فلسفه، دشواری تدریس مفاهیم فلسفی به دانش‌آموزان است، و معلمان فلسفه همواره در پی شیوه‌هایی برای تدریس بهتر مفاهیم فلسفی هستند؛ در همین راستا «مرکز ترویج علوم انسانی» به دبیران کمک خواهد کرد تا با افراد متخصص در این حوزه، ارتباط برقرار کنند و دانش‌آموزان را از طریق تماشای فیلم فلسفی و نقد و بررسی آن به درک عمیق‌تر مفاهیم فلسفی برسانند.

کارگاه‌های دروس محاسباتی

در کارگاه‌های دروس محاسباتی پس از به بحث گذاشتن اهمیت و ضرورت یادگیری دروس محاسباتی برای دانش‌آموزان علوم انسانی و بررسی عوامل روانی مؤثر بر جبهه‌گیری دانش‌آموزان این رشته در برابر این نوع از دروس، بر مبانی و اصول پیونددهنده علوم وابسته به محاسبات و علوم انسانی تمرکز می‌شود و روش‌ها و فنون کارساز در بازشناسی و شکل‌دهی این پیوندها آموزش داده خواهد شد. هدف اصلی این دوره آموزش روش شکستن دیوار مقاومت دانش‌آموزان علوم انسانی در برابر یادگیری دروس محاسباتی است.

ماهنامه پیام‌آموزش و پیام مشاور

دو نشریه «پیام‌آموزش» و «پیام‌مشاور» برای مطالعه سریع در زمان‌های استراحت دبیران طراحی شده است. در هر شماره از این نشریه‌ها مطالب مفیدی که کاملاً با فضای درس و کلاس هم‌سوست بیان می‌شود. در پیام‌ها، به فراخور موضوع، مطالبی به قلم یا از زبان صاحب‌نظران و بزرگان حوزه تعلیم و تربیت، به صورت کوتاه و خلاصه شده و با گرافیکی جذاب، ارائه می‌شود. نکته مهم درباره این نشریات این است که علاوه بر نسخه کاغذی، نسخه دیجیتال این نشریات نیز تولید می‌شود که علاقه‌مندان به مطالب خاص هر نشریه، می‌توانند با استفاده از تلفن همراه خود به متن کامل مقاله‌ها و مصاحبه‌ها و فایل‌های صوتی و تصویری دسترسی پیدا کنند.

همایش تاریخ ۲۳ آبان

تاریخ حفظ کردنی نیست

(کوروش فتحی) نخستین ایراد در خصوص کتاب تاریخ پایه دوازدهم محدودیت زمان در کلاس درس و محتوای گسترده تاریخ است. ما می‌بایست ۱۲ درس کتاب را به گونه‌ای تالیف می‌کردیم که معلم و دانش‌آموز بتوانند تا پایان اسفند ماه آن را به اتمام برسانند. محدودیت دوم، تغییر نگرش به تاریخ بود. ما در تالیف جدید کتاب بر آن بودیم تا تاریخ را کمی از حفظیات صرف دور کنیم. از همین‌روی فاصله گرفتن از الگوهای سنتی تاریخ، کار تالیف را بر ما دشوار می‌نمود.

از دانش‌آموز، تولیدکننده دانش بسازیم

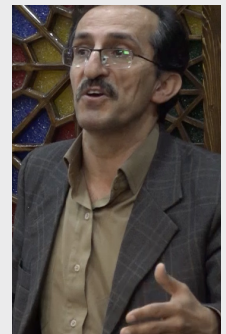
هنر معلم آن است که دانش‌آموزان را در روند آموزش و یادگیری درس تاریخ با خود همگام کند. هدف از تألیف کتاب جدید، این است که دانش‌آموز به درک تاریخ برسد و صرفاً حفظ‌کننده مفاهیم آن نباشد. همچنین در کتاب تاریخ سعی نموده‌ایم که فارغ از تعصبات و جهت‌گیری‌های افراطی به شخصیت‌های تاریخی و وقایع بنگریم تا دانش‌آموزان نیز بتوانند به تاریخ نگاهی بدون حب و بغض داشته باشند.

انقلاب فرانسه: یک نمونه جهانشمول

درس دوم کتاب شامل دو بخش می‌شود: تاریخ امپراطوری‌های اسلامی رو به زوال و تاریخ اروپای در حال ترقی. در تالیف این بخش در نظر داشتیم که دانش‌آموز بتواند روند تاریخی را که طی آن امپراطوری عثمانی و گور کانیا هند به زوال رسیدند و در مقابل امپراطوری‌ها در اروپا و آمریکا رشد و توسعه یافتند، درک کند.

انقلاب فرانسه دارای چند شاخصه حائز اهمیت است، که بررسی دقیق این موارد برای دانش‌آموزان ضروری است:

۱. انقلاب فرانسه یک انقلاب جهان‌شمول و جهانی‌نگر است.
۲. در انقلاب فرانسه «برابری» بر «آزادی» اولویت دارد. آنها آزادی بدون برابری را بی‌حاصل و عقیم می‌دانستند.
۳. در انقلاب کبیر فرانسه قطع کامل با نمادها و شعائر گذشته تاریخ فرانسه صورت گرفت.
۴. در انقلاب کبیر وضع حکومت از ماوراء طبیعی به انسانی تبدیل شد.

اروپا	
مراحل انقلاب ۱. خشم مردم از غفلت لویی شانزدهم از احوال مردم و تجملات و ولخرجی‌های او و درباریان ۲. حمله به زندان باستیل در ۱۴ ژوئیه ۱۷۸۹ ۳. وادار کردن لویی شانزدهم به امضای قانون اساسی جدید و پذیرش نظام مشروطه سلطنتی ۴. برقراری نظام جمهوری توسط انقلابیون تندرو ۵. اعدام لویی و همسرش ماری آنتوانت مخالف کشورهای اروپایی دلیل: ترس و خشم کشورهای اروپایی از اعدام شاه و ملکه نتیجه: افکار و شعارهای آزادی خواهانه انقلاب نتیجه: آغاز جنگ با کشور فرانسه نابلیون بناپارت: - در طی این جنگ‌ها یکی از فرماندهان ارتش فرانسه به نام نابلیون بناپارت با پیروزی‌های درخشانی که به دست آورد به شهرت رسید. - او با انجام یک کودتا به قدرت دست یافت (۱۷۹۹ م) و سپس به عنوان امپراتور فرانسه انتخاب شد. در دوران امپراتوری او (۱۸۱۴ - ۱۸۰۴ م) تحولات سیاسی و نظامی زیادی در اروپا و ایران رخ داد. عقب ماندگی روسیه در قرن ۱۷ م: ۱. استفاده کارشناسان ۲. اروپایی تأسیس مدارس و دانشگاه‌های جدید ۳. نفوذ ارتش و نیروی دریایی ۴. تلاش برای گسترش سرزمین روسیه و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجاری و سیاسی بود. تأثیر اندیشه پتر بر اوضاع روسیه: برنامه‌های پتر در جهت قدرت‌یابی باعث شد جانشینان او تلاش کنند تا به این برنامه عمل نمایند اقدامات نظامی - ناوای شرقی اروپا - حوزه دریاهای بالتیک سیاه و خزر نتیجه: جنگ‌ها متعدد روسیه با ایران، عثمانی و برخی کشورهای اروپایی نظیر فرانسه	فرانسه: انقلابی برای آزادی و برابری

اروپا

وضعیت اقتصادی، نظامی و اجتماعی:

- دلایل ورشکست اقتصادی و نظامی فرانسه در ۱۸ م :
 ۱. شکست نظامی از انگلستان
 ۲. صرف منابع مالی هنگفت در سرزمین آمریکا
- از نظر اجتماعی در فرانسه مشکلاتی به وجود آمد:

فرانسه: انقلابی برای آزادی و برابری

تحولات فکری:

تحولات فکری جامعه فرانسه نقش بزرگی در پیدایش انقلاب داشت.

در این کشور تحت تأثیر عصر روشنگری اروپا، فلاسفه و روشنفکرانی ظهور یافتند که اندیشه‌های آنان مردم را به سوی انقلاب رهنمون ساخت.

روشنفکران فرانسه:

نام	شهرت	اقدام	شیوه بیان
ولتر	دایره‌المعارف نوین	انتقاد از وضع موجود	ولتر از اطاعت انسان از عقل و مبارزه با خرافات سخن می‌گفت. مونتسکیو از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می‌کرد. روسو بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل یک قرارداد اجتماعی می‌شمرد.
مونتسکیو			
ژان ژاک روسو			

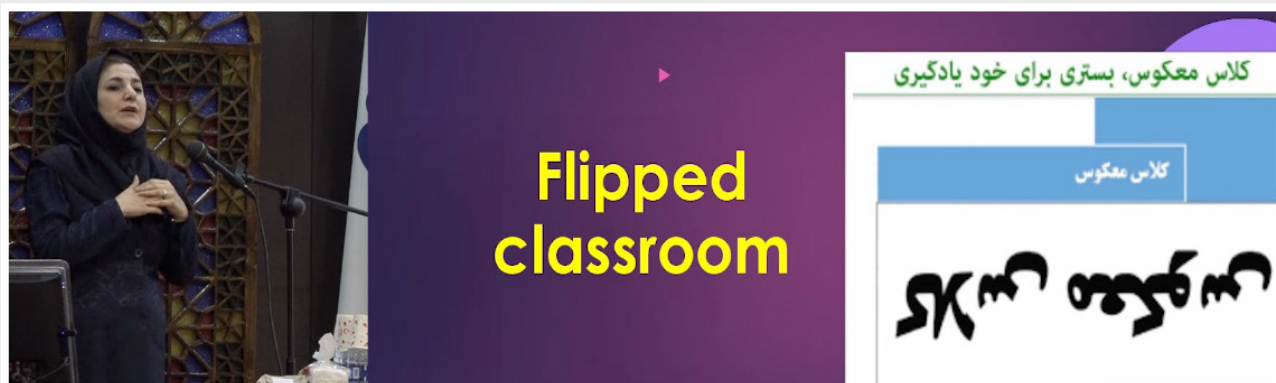
نتیجه

تغییر دیدگاه مردم فرانسه

«بهترین شیوه برای سوق دادن دانش آموزان نخبه به سمت رشته‌های علوم انسانی، «یادگیری مشارکتی» است. «علیرضا تبریزی»

روش تدریس معکوس flipped classroom

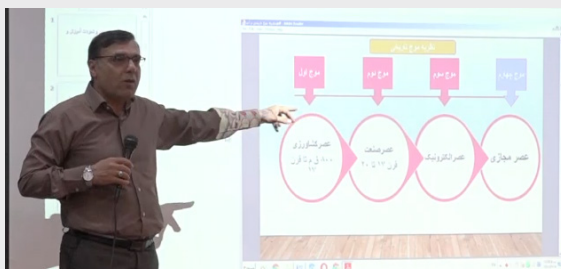
(فریده حشمتی) روش‌های نوین تدریس به معلم کمک می‌کند تا کلاسی پربازده و دانش‌آموزانی با انگیزه داشته باشد. روش‌های نوین تدریس روش‌های فعال، غیرمستقیم، فرآیندمدار و دانش‌آموز محور هستند. یکی از روش‌های نوین تدریس، روش «کلاس معکوس» می‌باشد. این روش یک استراتژی آموزشی جدید است، که طی آن دانش‌آموزان فعالیت‌هایی که تاکنون در کلاس‌های سنتی انجام می‌دادند، در خانه انجام می‌دهند و بالعکس. به بیان دقیق‌تر دانش‌آموزان تکالیف درسی خود را در کلاس انجام می‌دهند و در عوض مواد درسی را عمدتاً در خانه می‌آموزند. شیوه «تدریس معکوس» به این شکل است که معلم از تدریس خود فیلم می‌گیرد و از طریق تلگرام یا ایمیل برای دانش‌آموزان ارسال می‌کند تا در خانه ببینند و آن درس را فراگیرند. سپس در مدرسه فعالیت‌ها و تکالیف درسی مربوط به آن را با کمک و راهنمایی معلم انجام دهند.

معلم دانای کل نیست

در روش «کلاس معکوس» معلم نقش سنتی خود را از دست می‌دهد و دانش‌آموزان به اندازه معلم در کلاس درس مشارکت دارند. در اینجا معلم مجری طرح نیست بلکه یک طراح آموزشی است و باید مراحل طرح خود را طوری طراحی کند که نه آنقدر کوتاه باشد که ناقص تلقی شود و نه آنقدر بلند که در حوصله و زمان کلاس نگنجد.

دو اصل فراموش شده در تدریس سنتی

در آموزش سنتی تاکید اصلی بر محتواست و فرصتی برای برانگیختن «کنجکاوی» دانش‌آموزان و «برقراری ارتباط» میان آن‌ها فراهم نمی‌شود. ولی در روش کلاس معکوس چون محتوای درسی در خانه آموخته می‌شود، در کلاس درس فرصت بیشتری برای ایجاد ارتباط ممکن می‌شود.

اهداف شیوه تدریس «کلاس معکوس»

- دستیابی به سطوح بالای یادگیری
- ایجاد حس کنجکاوی در دانش‌آموز
- تدریس با شیوه‌های نوین و فعال تدریس
- استفاده مناسب از زمان کلاس
- افزایش مشارکت دانش‌آموزان در کلاس

نقش تاریخ شفاهی در مطالعات اجتماعی جهان معاصر

(دکتر احمد ابوحمز) شروع تاریخ شفاهی نوین را سال ۱۹۴۸ م می‌دانند. همچنین اولین آرشیو مدرن تاریخ شفاهی در دانشگاه کلمبیا راه‌اندازی شد. تحقیق تاریخی به منظور درک صحیح وقایع گذشته و ارزیابی آنها، با آنچه پیش رو داریم انجام می‌گیرد. البته امروزه در پژوهش‌های جدید اسناد و منابع شفاهی در کنار منابع کتابخانه‌ای اهمیت و جایگاه خاصی یافته‌اند. آمارها در بکارگیری تاریخ شفاهی نشان از اهمیت آن دارد. این آمارها در استفاده از منابع اطلاعاتی گوناگون به قرار زیر است: منابع شفاهی (۵۰٪)، عکس‌ها (۵٪)، نشریات (۲۰٪)، اسناد (۱۵٪)، کتابها (۱۰٪).

Conference on modern methods of teaching English

what's reading skills

It is important to know what the Reading Comprehension is, as a matter of fact, reading is a kind of thinking, and it is the reflection of someone else idea that leads the readers' mind. Meaning is not in the text, but it is in our mind, and we are in need of a background knowledge, therefore background knowledge for understanding the meaning is above all matters. In the process of the reading we will make a situation model, it means there should be understanding for both sides, reader and the text. We are able to understand the meaning of the text easily, but as it was referred background knowledge will open the hidden aspects of the text. Language learning will happen when we make the meaning automatically and critically, so it is clear that they should have power of evaluation. On the other hand, there are many texts such as extensive reading that will prepare the readers for learning.

We should make the text easier for the language learners, hence a warm up will make a text understandable, for example watching a clip which is related to the text, summarizing it or playing a role makes the text attractive too. In the text which is written for final exams these factors are important, the first one is main point, data information, cohesion, propose of the text, structure of the text and finally local meaning. For the students who prepare themselves to anticipate in the university entrance exam the elements that were mentioned above are significant. The texts of the vision 3 have different characteristics for example the first lesson is a narrative text and the next lesson that introduces different parts of a dictionary is a descriptive reading.

Teaching writing: from sentence to Essay

the next lecturer Dr. Mowlana Miri considers the main characteristics of sentences and also how we can write and teach writing from the first step to complex structures. He puts emphasis on some elements that are prominent such as the students' issues in writing skills, but why some students are not able to write. Part of speech or complex structures, which one could be the main prohibit for students in this meeting Dr. Miri portrayed such hardships one by one.

English 29 Aban

teachers Role and Textbook Role

At first we are going to survey and compare the role of the teacher and how they try to teach reading comprehension of Vision 3. In fact, a teacher is considered as a driver, it means a teacher is able to determine the destination, and also lead the students into the direct way. The knowledge and experience of teachers are important, but who is going to take care of teacher's knowledge? on one hand, ignoring the role of the real teachers and replace them with an automatic teacher that has not feeling will be harmful because an unreal teacher cannot understand students' problems. Let's try to improve and enhance our knowledge because of the fact that we are drivers and it does not matter what sort of car we use.

همایش فلسفه ۲۹ آبان ۱۳۹۷

رویکرد کتاب فلسفه پایه یازدهم

در فلسفه پایه یازدهم سه رویکرد موجود است:

رویکرد تاریخی: در این رویکرد تاریخ فلسفه بیان می‌شود به نحوی که از صدر تاریخ فلسفه آغاز شده و به دوره جدید می‌رسد. رویکرد موضوعی: در این رویکرد دانش فلسفه بر حسب موضوع مطرح می‌شود و اگر هم به آراء اندیشمندان پرداخته شود صرفاً در حد نقد آراء فلسفی آنان است. لازم به توضیح است که فیلسوفان نیز کتاب‌های خود را به سبک موضوعی می‌نویسند. رویکرد موضوعی-تاریخی: در این شیوه موضوعات فلسفی در طول تاریخ فلسفه مطرح می‌شود، به طور نمونه موضوع «عرض» از نخستین باری که در تاریخ فلسفه پیش کشیده شده، مطرح می‌شود و به همین منوال در بستر تاریخ فلسفه ادامه می‌یابد. کتاب قبلی مبتنی بر «رویکرد تاریخی» بود و از ابتدا به توضیح و تفسیر مفصل آراء سقراط و ارسطو و افلاطون می‌پرداخت ولی کتاب فلسفه جدید بر حسب «رویکرد موضوعی-تاریخی» نگاشته شده است. این کتاب مربوط به دوره قبل از اسلام نبوده و حتی برخی از مباحث آن تا دوره مدرن نیز ادامه پیدا کرده است.

موضوعات عمده کتاب فلسفه پایه یازدهم

کتاب فلسفه جدید بر سه موضوع اصلی استوار است:

۱. حقیقت فلسفه و مسائل پیرامون آن
۲. معرفت‌شناسی در فلسفه
۳. توجه به یکی از فلسفه‌های مضاف

موانع موجود سر راه فلسفه

معلمان فلسفه بر این عقیده‌اند که کتاب فلسفه پایه یازدهم با وجود آنکه حجم اندکی دارد ولی آموزش آن به دو دلیل عمده بسیار زمان‌بر است: نخست آنکه بسیاری از دانش‌آموزان با معدل‌های پایین به رشته انسانی وارد می‌شوند، به همین خاطر در یادگیری دروسی همچون فلسفه و منطق به فرصت بیشتری نیازمندند و از آنجا که پایه یازدهم نخستین مواجهه آن‌ها با دانش فلسفه است به کندی یا به دنیای متفاوت فلسفه می‌نهند. دیگر اینکه بسیاری از دبیرانی که فلسفه تدریس می‌کنند رشته تحصیلی آن‌ها یا به فلسفه کاملاً بی‌ارتباط یا نیمه‌مرتبط است، در نتیجه تدریس تخصصی و هنرمندانه این کتاب درسی کمی برای آن‌ها دشوار است.

کتاب درسی، آموزش فلسفیدن است

به گفته مؤلف کتاب درسی تدریس این کتاب به دو شیوه امکان‌پذیر است: یکی از اهداف آموزش و پرورش از تالیف این کتاب افزایش مهارت‌های دانش‌آموزان است ولی مهارت‌افزایی در هر حوزه تعریف معین خود را دارد. در رشته فلسفه و منطق منظور از مهارت، چگونه فلسفیدن است. در کتاب درسی نیز تلاش شده که دانش‌آموزان و فراگیران به این مهارت دست یابند و نسبت به مغالطه‌هایی که در زندگی روزمره با آن مواجه‌اند، واکنش نشان دهند. دانش‌آموزان برای آنکه فلسفی بیندیشند و به انباشت دانش در این حوزه کمک کنند باید با تاریخ تفکر فلسفی و آراء اندیشمندان آشنا شوند.

زبان بد فلسفه

معلمان فلسفه بر این اعتقادند که کتاب درسی جدید گنگ و نامفهوم است. فی‌المثل در کتاب هیچ شرحی در مورد افلاطون ارائه نشده ولی از دنیای مثل او یاد شده است. همچنین متن کتاب نیز بسیار نامفهوم و دشوار است، تجربه معلمان ثابت کرده است که دانش‌آموزان با خواندن متن کتاب نه تنها بار علمی پیدا نمی‌کنند، بلکه دچار آشفتگی ذهن می‌شوند. در پاسخ به این ایراد مؤلف کتاب درسی اشاره کردند که در کتاب حاضر هدف ما پرداختن به زندگی‌نامه فیلسوفان نبود و همانگونه که اشاره شد این کتاب حول حقیقت فلسفه، معرفت‌شناسی و فلسفه‌های مضاف می‌باشد. ولی در رابطه با متن نامفهوم آن باید بازنگری صورت گیرد.

دکتر اعتصامی

صیورت در کتاب درسی

اصطلاح «صیورت» در صفحه ۱۹ کتاب درسی از جمله اصطلاحاتی است که نیاز به توضیح بیشتر دارد و طرح آن بدون تفسیر یا ذکر مثال بی‌فایده است. یکی از معلمان با تمثیلی از مولانا یادآوری نمود که مبدا حکایت کتاب درسی مشابه مردی شود که می‌خواست تصویر شیر را خالکوبی کند؛ «نکند پس از بررسی‌ها و حذف و اضافه‌ها چیزی از اصل فلسفه باقی نماند!»

در بخشی از کتاب آمده که فیلسوف باورهایی منظم و پیوسته دارد. این جمله این سوال را به ذهن متبادر می‌کند که آیا همه فلاسفه از ذهن منظم و پیوسته‌ای برخوردارند؟ عموماً فلاسفه بزرگ ذهن فلسفی نظم یافته‌تری دارند ولی این بدین معنا نیست که همه فلاسفه از چنین خصلتی برخوردارند. فیلسوفی که آراء خود را طبقه‌بندی شده ارائه می‌کند و مقصود خود را به درستی به مخاطب انتقال می‌دهد، ذهن منسجم‌تر و منظم‌تری دارد. برای فهم بهتر مسئله صیورت می‌توان به مطالب زیر اشاره کرد:

مثال

هراکلیتس در سیاست

نظر هر اکلپتس بدین معناست که هر ثباتی از دل یک دگرگونی به وجود می‌آید و خود دوباره دگرگون می‌شود. مثلاً برخی در حوزه سیاست و تاریخ می‌گویند که جنگ‌های بزرگ نویددهنده ثبات و صلحی بزرگ‌اند. آن‌ها همچنین معتقدند ثبات و صلح هیچ‌گاه پایدار نمی‌ماند.

هر اکلپتس می‌گوید:

- تو نمی‌توانی دوباره در یک رودخانه شنا کنی زیرا هر بار، آب‌های تازه‌ای بر تو می‌گذرد. (همه چیز دائم در حال تغییر است)
- برای انسان خوب نیست که به هر چه میل دارد، به آسانی برسد. بیماری است که تندرستی را خوشایند می‌کند، بدی نیکی را، گرسنگی سیری را و خستگی آسایش را. (جهان جمعی از تضادهاست و بدون این تضاد معنی نخواهد داشت)

درباره این دو جمله هم‌اندیشی کنید و نکات فیلسوفانه آن را مشخص نمایید.

راهنمایی: برای پاسخ دادن به سؤال به رابطه آن‌ها با زندگی‌تان فکر کنید. مثلاً در مورد جمله دوم به این بیاندیشید که چرا سفر رفتن برای خیلی از ما جذاب است؟

قدمت تفکر فلسفی در ایران

«تاریخ تفکر فلسفی» از این روی در کتاب مطرح شده که نشان دهیم تفکر فلسفی به اندازه زندگی انسان‌ها قدمت داشته است. بسیاری از فیلسوفان ایران زمین در کتاب‌های خود از فیلسوفان و اندیشمندان ایرانی پیش از خود یاد کرده‌اند، به همین خاطر در کتاب درسی نیز اشاره کردیم که در تاریخ کهن ایران اندیشه فلسفی و حکمای فیلسوف وجود داشته است. اگرچه ما از وجود فیلسوفان بسیار قدیمی در فرهنگ و سرزمینمان هیچ کتاب یا مدرکی به دست نداریم.

همایش علوم اجتماعی ۶ آذر

چرایی علوم اجتماعی

(آقای دکتر لب‌خندق) برای فهم بهتر نظریه‌های جامعه‌شناسی، فاصله‌گیری ضروری است. برای استفاده از قابلیت‌ها و ظرفیت‌های نظریه‌های مختلف در حوزه جامعه‌شناسی باید از فضای خود جامعه‌شناسی فاصله بگیریم. گاهی این امر در منظومه خود آن دانش شکل می‌گیرد، ولی گاهی نیز لازم است از کلیت فضای جامعه‌شناسی فاصله بگیریم و از نگاه علم و دانش دیگری به موضوع مان بنگریم. هر نظریه‌ای [چه در حوزه علوم انسانی به طور عام و چه در جامعه‌شناسی به طور خاص] از دو آبشخور اصلی سرچشمه می‌گیرد: یکی عوامل معرفتی همچون مبانی هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و... دیگری عوامل غیرمعرفتی که شامل شرایط روحی روانی نظریه‌پرداز، مقام و پایگاه اجتماعی وی، شرایط تاریخی و... می‌باشد.

جامعه‌شناسی مطبوعی یا مسموعی؟

(آقای دکتر عیوضی) هر فرد به دو ساحت از علم می‌تواند دست یابد: علم مطبوع و علم مسموع. علم مسموع تنها در سطح شنیده‌ها باقی می‌ماند، در حالی که علم مطبوع در جان و روح آدمی تنیده می‌شود. ما در حوزه علوم اجتماعی می‌آموزیم و در آن پژوهش می‌کنیم و در نهایت آموخته‌ها را به کار می‌گیریم، اما آیا اندیشه‌هایی که از علوم جدید دریافت می‌کنیم به سطح اندیشیدن‌ها آمده یا همچنان در سطح تمدن و فرهنگ ما باقی مانده؟ اگر بخواهیم با ساحت تاریخی و حقیقی خودمان به علوم جدید نظر بیفکنیم این پرسش اساسی مطرح می‌شود که: آیا ما توانسته‌ایم علوم اجتماعی جدید را در سطح تفکر و علم مطبوع بیاوریم؟ یا علم‌مان مسموع است و به کار نیامدنی؟

«بخوانید»های نخواندنی

برخی اعتقاد دارند بخش «بخوانید و بدانید» کتاب در حقیقت نخوانید و ندانید است. این در حالی است که بخوانیدها بیشتر عامل تنوع در کتاب هستند و به منظور تلطیف فضای کلاس طراحی شده‌اند. همچنین برخی از «بخوانید و بدانید»ها مخاطب خاص دارند. این قسمت بیشتر برای دانش‌آموزها و فراگیرهایی تهیه شده که جوابای علم بیشتری هستند و مقرر شده که در امتحان کتبی و کنکور از آن‌ها سوالی طرح نشود.

کتاب جامعه‌شناسی دو کارکردی است

همواره از ما مولفین می‌پرسند: کتاب علوم اجتماعی پایه دوازدهم چه کارکردی دارد؟ آیا مقدمه‌ای بر ورود به مفاهیم جدی‌تر دانشگاه است یا آنکه هدف از طرح آن‌ها صرفاً مواجهه با زندگی اجتماعی است؟ هر کدام از درس‌ها و نخله‌های موجود در کتاب درسی علاوه بر طرح نظریه‌های مهم و پایه‌ای در علوم اجتماعی، نوعی مسئله‌شناسی اجتماعی نیز هست. در حقیقت کتاب ارائه شده یک کتاب مسئله‌مند حول محور نظریه‌هاست.

«آنچه سبب رضایت من از علوم انسانی می‌گردد، اثر بخشی در جامعه و تفکر ورزی برای مسائل آن است» «جلال کریمیان»

گروه مولفان از فضای معلم و دانش‌آموز به دور است

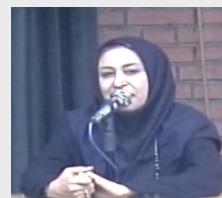
به ما مولفین انتقاد می‌شود که در گروه خود از معلمان و نظرات آن‌ها استفاده نمی‌کنیم. لازم به ذکر است که تنها گروهی که از حضور حداکثری معلمان بهره می‌برد، تیم تألیف علوم اجتماعی است. قانون آموزش و پرورش دستور داده است که یک یا دو معلم بازنشسته و مجرب آموزش و پرورش در گروه تألیف حضور داشته باشند، این در حالی است که در گروه تألیف ما حداقل هفت الی هشت معلم فعالیت دارند.

معلمان صفحه آخر را جدی بگیرند

در صفحه آخر کتاب علوم اجتماعی پایه دوازدهم فرصتی فراهم آمده تا دانش‌آموزان و معلمان به نوعی، مولف باشند و از معلمان خواهش می‌شود که به قابلیت این صفحه بی‌اعتنا نباشند و در راستای ارتقای کیفی کتاب درسی، عکس‌ها یا متن پیشنهادی خود را در این صفحه درج کنند.

چگونگی پرداخت کتاب به بحران هویت

ما جامعه‌معلمین و مولفین کتاب درسی باید در صدد باشیم که دانش‌آموزان را با هویت دینی‌شان در جهان اجتماعی اسلام آشنا کنیم، و از دریچه فرهنگ غرب به هویت خویش ننگریم. در کتاب درسی تلاش شده نوعی نگاه میانه‌رو اتخاذ شود؛ نگاهی که نه همراه با غرب‌ستیزی باشد و نه فراموش کردن هویت دینی!

پیشگام و بیانیه

انساند اجتماعی:

- تعریف: مسدود بودن راه ارتقاء و تحرک اجتماعی صعودی را انسداد اجتماعی می‌گویند.
- باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کمتر برخوردار جامعه به موفقیت‌های اجتماعی بالاتر است.
- انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی است که موقعیت اجتماعی براساس ویژگی‌های انسابی (مانند وراثت، نژاد و ...) تعیین می‌شود؛ ولی در بسیاری از جوامع که مبتنی بر ویژگی‌های انسابی هستند نیز شرایط به گونه‌ای است که راه تحرک اجتماعی بر محرومان جامعه بسته می‌شود.
- مثلاً در جوامعی که رتبه‌بندی موقعیت‌های اجتماعی براساس سرمایه اقتصادی است، محرومان با انسداد اجتماعی مواجه‌اند.

- تحرک اجتماعی درون نسبی و میان نسبی: نمونه بیاورید
- تحرک اجتماعی گاهی به صورت درون نسبی (درون یک نسل مانند یک فرد در طول زندگی خویش) و گاه به صورت میان نسبی (دو نسل مانند یک فرد نسبت به والدینش) اتفاق می‌افتد.

فرصت‌ها و محدودیت‌های تغییر هویتی کنادگان؟

شکل گیری طبقه سوم:

- طبقات در جوامع فئودال غرب: ۱- ارباب (زمین‌دار) ۲- رعیت (بدون زمین و کسی که روی زمین کار می‌کند) ۳- نه ارباب و اشراف و نه رعیت (صراف، بآ و کفالت)
- طبقه سوم: هویت منفی و پست داشت - از نظر قانونی اعتباری نداشت + به علت فوایدش تحمل می‌شد.
- طبقه سوم را چنین تعریف کردند: طبقه‌ای که چیزی نیست اما می‌خواهد چیزی بشود.
- طبقه سوم همان طبقه متوسط بود.
- معیار ارزیابی طبقه متوسط از طبقه اشراف آنها مفید نیستند چرا که تولیدکننده نیستند ولی طبقه متوسط مفیدند.
- معیار فوق توسط عموم مردم پذیرفته شد و منجر به پیدایش «فرهنگ فایده‌گرایی» شد.
- نتیجه فرهنگ فایده‌گرایی وضعیت اقتصادی افراد، موقعیت اجتماعی آنان را معین می‌کرد و بغیه ویژگی‌های هویتی وابسته به وضعیت اقتصادی افراد شد. (البته به نظر نویسندگان کتاب درسی در تحلیل این مورد اشتباه کرده‌اند).

جوامع مختلف کدام هویت‌ها را می‌پذیرند و با کدام هویت‌ها مخالفند؟

- هر جهان اجتماعی به تناسب عقاید و ارزش‌هایی که دارد، برای تحرک اجتماعی و تغییرات هویتی افراد فرصت‌ها و محدودیت‌هایی ایجاد می‌کند؛ به عبارت دیگر، برخی تحرکات اجتماعی و تغییرات هویتی را تشویق و برخی دیگر را منع می‌کند. (یعنی، فرصت‌هایی که افراد در جهان‌های مختلف برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های اجتماعی جدید دارند، یکسان نیست)
- برای درک بهتر این مطلب به چند مثال زیر توجه کنید:

نمونه (۱): جامعه‌ای که براساس ارزش‌های نژادی شکل می‌گیرد (یعنی جوامع آپارتاید).

«میراث برای نژاد خاصی که مطابق با ارزش‌های آن جامعه است، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

نمونه (۲): جامعه‌ای که براساس ارزش‌های اقتصادی شکل می‌گیرد، در زمینه فعالیت‌های اقتصادی:

«تنها برای صاحبان منابع ثروت، امکان تحرک اجتماعی صعودی را فراهم می‌آورد.

نمونه (۳): جامعه‌دینی و معنوی، هویت‌هایی را که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، به رسمیت نمی‌شناسد.

«برای هویت‌هایی که ابعاد متعالی و الهی انسان را نفی کنند، امکان تحرک اجتماعی را فراهم نمی‌آورد.

نمونه (۴): جامعه‌ای که بر مدار ارزش‌های دنیوی و سکولار شکل می‌گیرد، تحرکات اجتماعی را در محدوده ارزش‌های دنیوی و این جهانی به رسمیت نمی‌شناسد:

- میان بروز فعالیت‌هایی می‌شود که هویت دینی و معنوی افراد را آشکار می‌سازند. (یعنی برای هویت‌های دینی و معنوی امکان تحرکات اجتماعی را فراهم نمی‌آورد).

فصل چلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی

ارزیابی جهان‌های اجتماعی «واقعیت‌های و آرمان‌های جهان اجتماعی را چگونه ارزیابی کنیم»

قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی چیست؟

- مردمانی که در «یک جهان اجتماعی» زندگی می‌کنند، در دو چیز اشتراک دارند: ۱- اهداف ۲- ارزش‌ها (مانند: آزادی، عدالت و ...).
- اهداف سه دسته هستند: ۱- کوتاهمدت ۲- میانمدت ۳- بلندمدت
- ارزش‌ها، راهنمای کنشی اعضای جهان اجتماعی‌اند. وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.
- اعضای یک جهان اجتماعی، هر کدام برای تحقق اهداف و ارزش‌های مشترک، وظیفه و مسئولیتی را برعهده دارند.
- تعریف آرمان اجتماعی: به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی خواهند رسیدن به آنها هستند، گفته می‌شود.
- آرمان اجتماعی تصویر اعضای جهان اجتماعی از وضعیت مطلوب فرهنگ، سیاست، اقتصاد، خانواده و ... است.
- آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شود؛ مثلاً آرمان جهان اسلام، توحید است.
- تعریف قلمرو آرمانی جهان اجتماعی: ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آنها جانبداری می‌کنند و رعایت آنها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است آنها را ناهیده بگیرند.
- از جمله آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی که افراد جامعه از آنها جانبداری می‌کنند و رعایت آنها را لازم می‌دانند، عبارت‌اند از: خدمت به همسویان، احترام به دیگران، رعایت مقررات، گناه بزرگ خیانت به دیگران یا قتل نفس، ناپسند بودن دروغ‌گویی، رشوه و دزدی، ناسواب بودن غیبت و تهمت و ...

دقت کنید

اغلب افراد جامعه بسیاری از ارزش‌های ذکر شده را رعایت نمی‌کنند؛ ولی بخشی از آنها را رعایت می‌کنند. یا افراد برخی از آنها را در عمل رعایت نمی‌کنند یا تلویحاً ناپسند می‌کنند.

- تعریف قلمرو واقعی جهان اجتماعی: آن بخش از فرهنگ است که مردم به آن عمل می‌کنند. (همواره به آن عمل می‌کنند).
- قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یکدیگر کشوده‌اند و مرز آنها براساس عمل مردم تغییر می‌کند.
- هر اندازه مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان‌ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می‌شوند.
- اما اگر مردم به ارزش‌هایی که در قلمرو آرمانی جامعه رعایت آنها را لازم می‌دانند، عمل نکنند، قلمرو واقعی از آرمان‌ها فاصله می‌گیرد.
- همان‌طور که در تصویر زیر مشاهده می‌کنید بخشی از فرهنگ واقعی درون فرهنگ آرمانی و بخشی دیگر بیرون از آن قرار می‌گیرد.
- قرار گرفتن بخشی از فرهنگ واقعی در حوزه فرهنگ آرمانی به این معنی است که مردم مطابق با ارزش‌هایی عمل می‌کنند که رعایت آنها را لازم و مهم می‌دانند. (بخشی که در تصویر با هاشور مشخص شده است).
- بخشی از فرهنگ واقعی که خارج از حوزه فرهنگ آرمانی قرار دارد، مواردی از فرهنگ است که مردم رعایت آن را در سطح آرمان‌ها لازم نمی‌دانند یا لازم می‌دانند ولی به هر دلیلی انجام نمی‌دهند.
- مطابق تصویر بالا بخشی از فرهنگ آرمانی نیز بیرون از فرهنگ واقعی و بخشی دیگر درون آن قرار می‌گیرد.

نمونه بیاورید

- در جدول زیر به نمونه‌هایی از فرهنگ آرمانی که در بیرون و درون فرهنگ واقعی قرار می‌گیرند، توجه کنید:

فرهنگ آرمانی	
بیرون فرهنگ واقعی	درون فرهنگ واقعی
ناپسند بودن اشراف و تئذیر	استکبارستیزی
ناسواب بودن غیبت و تهمت	احترام به پدر و مادر

دقت کنید

محدود و برنامه‌ریزان فرهنگی جامعه تلاش می‌کنند از طریق تعلیم و تربیت، نمونه‌های بیشتر آرمان‌ها و وارد آنها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی را چگونه ارزیابی کنیم؟

- واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در برنو آرمان‌های آن ارزیابی کرد. اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند.

همایش دین و زندگی ۱۹ آذر

در کلاس درس در کنار «دانش آموز» باشید؛ نه در مقابل آن

به معلمان پیشنهاد می شود در کلاس درس یک الی دو سوال را به عنوان سوال امتحان مشخص کنید و پاسخ آن را به طور دقیق برای دانش آموزان باز کنید. حسن نیت شما در کلاس درس باعث می شود دانش آموزان به شما به چشم یک دوست و همراه بنگرند، نه صرفاً یک معلم و آزمون گیرنده.

دانش آموز با دانش آموز متفاوت است

در کلاس درس پیش از تدریس، فضای کلاس و سلايق دانش آموزان تان را بشناسيد. تدریس در تهران با شهرستان، در دبیرستان با هنرستان و در شمال شهر با جنوب شهر متفاوت است. فی المثل در بین دانش آموزان میانه رو در مذهب یا بسیار علمی، زمان تدریس «فصل قضا و قدر» از انسان موجودی منفعل و بدون اختیار نسازید. در حالیکه در بین دانش آموزان مذهبی و مقید می توان از «قضا و قدر» کمی متفاوت تر سخن گفت.

بازتاب توحید در زندگی

- تأثیر عملی اعتقاد به توحید در زندگی هر فرد: انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و یک زندگی توحیدی برای خود تنظیم خواهد نمود.

پس از ترجمه آیه زیر، با تدبیر در آن به سوالات پاسخ دهید.

در حقیقت، خداوند پروردگار من و پروردگار شماست
پس او را بپرستید
که راه راست این است.

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ
فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ

تدبیر در قرآن (۲)

۱- نتیجه اعتقاد به توحید در ربوبیت چیست؟

پاسخ: بندگی و اطاعت از خدا

۲- راه درست زندگی کدام است؟

پاسخ: اطاعت و بندگی خدا

متن خوانی آیه:

آیه را به صورت نموداری ملاحظه کنید تا بیش تر توضیح بدهیم:

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ ← فَاعْبُدُوهُ = هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ
توحید در ربوبیت ← توحید در عبادت = توحید در عبادت

۱ «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ» اشاره به توحید در ربوبیت دارد.

۲ «فَاعْبُدُوهُ» اشاره به توحید عملی دارد.

۳ کل آیه اشاره به رابطه «توحید در ربوبیت» و «توحید در عبادت» دارد. به این صورت که: چون خداوند تنها تدبیر کننده امور است پس فقط باید او را عبادت کرد.

۴ به نوعی همان پیام سوم است و جهت تأکید ذکر می کنیم: «توحید در عبادت» ثمره «توحید در ربوبیت» است. (یعنی اعتقاد به توحید در ربوبیت منجر به «اعتقاد به توحید در عبادت» می شود).

۵ خداوند در این آیه، راه مستقیم (صراط مستقیم) را «عبادت» می داند.

۶ نتیجه گیری: «راه انحرافی»، «بندگی غیر خدا» است.

«شرک» و «توحید» را به دانش‌آموزان بشناسانید

بحث «توحید عملی و شرک عملی» در کتاب بسیار حائز اهمیت است. این بخش را برای دانش‌آموزان به خوبی تشریح کنید. آنجا که انجام دادن کاری در میان است «توحید» یا «شرک» بعد اجتماعی پیدا می‌کند. به عنوان نمونه: فرمانروایی طاغوت، «شرک» از بعد اجتماعی است ولی فرمانپذیری از طاغوت دارای «شرک» فردی است.

اینستاگرام «سبک زندگی» می‌سازد

این واقعیت انکار نشدنی است که سبک زندگی جوانان امروز را فضاهای مجازی چون اینستاگرام می‌سازد و برخلاف گذشته معلمان و خانواده‌ها در شکل‌گیری شخصیت نوجوانان و جوانان نقش کم‌رنگی دارند. در فصل توحید و سبک زندگی از اینستاگرام بسیار یاد کنید و بهتر آن است که خودتان به عنوان معلم، اینستاگرام را مرور کنید و با این فضای اجتماعی آشنا شوید. آنچه که در گذشته برای نسل ما تابو محسوب می‌شد امروزه در اینستاگرام یا دیگر فضاهای مجازی به نمایش و بحث و تبادل نظر گذاشته می‌شود، پس جوان امروز به لحاظ سبک زندگی و اندیشه‌های اجتماعی با جوان دیروز فرسنگ‌ها فاصله دارد.

دوران کلیشه‌های جنسی به سر رسیده

در دنیای امروز بیش از هر زمان دیگری کلیشه‌های جنسی از میان رفته یا کم‌رنگ شده و قضاوت‌ها نه بر اساس جنسیت که مبتنی بر فرد می‌باشند. در کتاب درسی دین و زندگی نیز به تناسب تغییر زمانه تلاش شده کلیشه‌های جنسی تعدیل شود، حتی در تفسیر آیه‌ها نیز انگشت اشاره تنها به سوی زنان نیست و مخاطب کلام هم زنان و هم مردان می‌باشند. توصیه می‌شود معلمان نیز هنگام تدریس از هر گونه بیان جنسیت گرایانه‌ای پرهیز کنند.

حذف لفظ امری

در ادبیات عصر حاضر تا حد امکان «فعل امری» حذف گردیده است. کسی که لفظ «باید» را بکار می‌گیرد یا احساس قدسی و یا دیکتاتوری دارد. در همین راستا در کتاب‌های آموزشی نیز سعی شده هر گونه بیان «امری» حذف شود. به معلمان هم پیشنهاد می‌شود برای تاثیر گذاری بیشتر روی دانش‌آموزان این مورد را لحاظ کنند.

همایش جغرافیا ۲۲ آبان

انجمن جغرافیای ایران در سال ۱۳۹۵ شکل گرفت. طی فراخوانی که داده شد تعدادی از اعضای انجمن گردهم آمدند. با رأی گیری بین اعضا، برخی معلمان از مناطق مختلف به عنوان نمایندگان تهران بزرگ انتخاب شدند و در نهایت انجمن تهران با ۱۹ استان ارتباط برقرار کرد و موفق به تشکیل «انجمن علمی معلمان جغرافیا» شد.

معلمان ها کیفی نگر باشند

(خانم دکتر فلاحیان) در کتابهای آموزشی جدید تمرکز بر روی فرآیند کار است تا نتیجه. دبیران نیز در فعالیت های مکان یابی دانش آموزان در کتاب جغرافیای پایه دوازدهم به فرایندی که دانش آموزان طی کرده اند و به دلایلی که برای انتخاب این مکان در نظر گرفته اند، توجه کنند. از همین روی معلمان در زمان ارزشیابی دانش آموزان صرفاً به نتیجه کار آن ها توجه نکنند.

مسئله ۴ در مورد اختلاف ساعت:

اگر ساعت در نصف النهار گرینویچ ۱۵ باشد در طول جغرافیایی ۶۰ درجه شرقی و ۴۵ درجه غربی ساعت چند است؟
برای حل مسئله به این نکته توجه کنید:

(هر ۱۵ درجه طول جغرافیایی برابر است با ۱ ساعت زمانی) بنابراین:
می توان از طریق تناسب مسئله را حل کرد:

$$\frac{۱۵ \text{ درجه}}{۶۰ \text{ درجه}} = \frac{۱ \text{ ساعت}}{x}$$

$$۶۰ \div ۱۵ = ۴ + ۱۵ = ۱۹$$

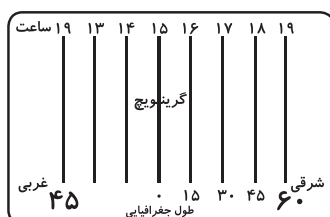
در طول جغرافیایی ۶۰ درجه شرقی:
اختلاف ساعت طول جغرافیایی ۶۰ درجه شرقی با نصف النهار گرینویچ ۴ ساعت است و چون در شرق گرینویچ قرار دارد عدد ۴ را با عدد ۱۵ که ساعت گرینویچ می باشد جمع می کنیم. بنابراین ساعت طول جغرافیایی ۶۰ درجه شرقی ۱۹ می باشد.

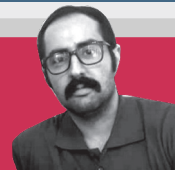
$$\frac{۱۵ \text{ درجه}}{۴۵ \text{ درجه}} = \frac{۱ \text{ ساعت}}{x}$$

$$۴۵ \div ۱۵ = ۱۵ - ۳ = ۱۲$$

در طول جغرافیایی ۴۵ درجه غربی:
اختلاف ساعت طول جغرافیایی ۴۵ درجه غربی با نصف النهار گرینویچ ۳ ساعت است و چون در غرب گرینویچ قرار دارد عدد ۳ را از عدد ۱۵ که ساعت گرینویچ می باشد کم می کنیم. بنابراین ساعت طول جغرافیایی ۴۵ درجه غربی ۱۲ می باشد.

برای یادگیری بهتر به شکل زیر توجه کنید:

سیری در کتاب سیل

(آقای دکتر یمانی) مخاطرات در جهان متعدد هستند؛ ما در تالیف کتاب بر روی ۴ مخاطره متمرکز شدیم: سیل، زلزله، حرکات دامنه‌ای و خشکسالی.

وقوع سیل ارتباط تنگاتنگی با حوضه‌های آبریز دارد. عموماً در هر آبریز سرشاخه‌هایی وجود دارد که مجموعه آن، «شبکه زهکشی» نام گرفته است. هر رودخانه‌ای در بالادست دارای انشعابات می‌باشد که وظیفه جمع‌آوری آب حاصل از بارش را برعهده دارد. به آن قسمتی که آب متمرکز می‌شود «آبراهه» و قسمتی که متوقف می‌شود «مصب» نام دارد.

حوضه‌های آبخیز از نظر شکل به سه دسته تقسیم می‌شوند: «حوضه پهن»، «حوضه دراز»، «حوضه گرد». در بین این سه حوضه، حوضه‌های گرد احتمال سیل خیزی بیشتری دارند. در این نوع حوضه ظرف مدت کوتاهی، از زمان شروع بارش گنجایش حوضچه تمام می‌شود و همین امر منجر به وقوع سیل می‌گردد. لازم به ذکر است که میزان آب‌دهی یک رودخانه نسبت مستقیمی با وسعت حوضه آبریز دارد و مسلم است که حوضچه بزرگتر، آب‌دهی بیشتری هم دارد.

زلزله

دستگاه‌های زلزله نگار در سال ۱۹۰۰ میلادی در سطح دنیا نصب شدند و از آن زمان اطلاعات مربوط به شدت و مدت زلزله‌ها ثبت شده‌اند. در سال‌های اخیر نیز در نقاط گوناگون ایران ایستگاه‌های ژئودینامیک تعبیه گردیده که از طریق GPS های دوفرکانسه و سه فرکانسه حرکات زمین را رصد می‌کنند.

حرکات دامنه‌ای

ناپایداری‌های دامنه‌ای به لحاظ مبانی نظری به دو گونه اصلی تقسیم بندی می‌شوند: «حرکات دانه دانه و حرکات توده‌ای». حرکات دانه دانه خود شامل «پدیده خزش» و «پدیده ریزش» می‌شوند. حرکات توده‌ای نیز بر دو نوع اند: «لغزش» و «روانه گلی». هر یک از این ناپایداری‌ها نیاز به توضیح و تفسیر بسیار دارد که در کتاب جغرافیای دبیرستان اشاره مختصر و مفیدی بدان شده است.

لازم به توضیح است که برخی معلمان مطرح کردن چنین مباحثی در کتاب جغرافیای دبیرستان را ضروری ندانسته و بر آن نقد وارد کرده‌اند. این در حالی است که مولف بخش سوم کتاب، دکتر یمانی، طرح این مباحث پیش از ورود به دانشگاه را مفید و ضروری دانسته و گفتند که ما نیز همچون دیگر کشورهای جهان باید دانش‌آموزان را در مقطع دبیرستان با مفاهیم اساسی علم جغرافیا آشنا کنیم.

نکات آموزشی

- «هند» اسم سماعی است و قاعده حکم می کند که «ال» بگیرد؛ مثال دیگر الکویت
- معنای شعائر، «مراسم» است و مفرد آن کاربرد ندارد.
- حرف مشبیه بالفعل «إن» به معنای همانا، بر استی که، قطعاً و... است ولی می تواند در جمله معنا نشود. در کتاب درسی نیز به تبعیت از عربی معاصر «إن» معنا نگردیده است و ایرادی هم ندارد.
- در صفحه ۶ فعل «لا تدرک»، «به دست نمی آید» ترجمه شده است. در تألیف قدیمی کتاب، این فعل «به دست آورده نمی شود» معنا شده که ویراستار کتاب با آن مخالف بود، چراکه برخلاف قواعد زبان فارسی بود.
- در صفحه ۱۱ در مصرع اول شعر، کلمه «جهلاً» آمده که ترجمه صحیح آن «از روی نادانی» است.
- در صفحه ۱۵ الدرس الثانی ترجمه صحیح جمله به شکل زیر است:
«حج خانه خدا بر مردم واجب الهی است، کسانی که بتوانند به سوی آن راه یابند.»
- در صفحه ۱۶ ترجمه دو سطر آغازین جمله، برای دانش آموزان دشوار بوده و برای بسیاری از معلمان نیز ابهام داشته، به همین خاطر مولف کتاب درسی معنای روان تری برای آن انتخاب نمود: «اعضای خانواده با اشتیاق مقابل تلویزیون نشستند، حاجی ها را در حالیکه برای رفتن به مکه و مدینه سوار هواپیما می شدند، تماشا می کردند.»
- در کتاب عربی پایه دوازدهم واژه «حج» با دو اعراب گذاری متفاوت نگاشته شده که تفاوت معنایی با یکدیگر ندارند؛ حَجّ با لهجه حجازی و حَجّ با لهجه نجدی نوشته شده است.
- در صفحه ۱۶ فعل «زُرْتُ» مفرد است اما به تناسب جمله ای که در آن قرار گرفته، جمع معنا می کنیم. در قرآن نیز برخی از جمله ها اگرچه فاعل آنها دو نفر یا بیشتر است اما فعل مفرد برای آن بکار برده شده و این تابع قوانین زبان عربی است.

کنکور تابع اهداف کتاب است یا خارج از محتوای کتاب؟!

کنکور تابع کتاب درسی است و با توجه به استعلامی که از سازمان سنجش به عمل آمده تمامی سوالات کنکور از کتاب درسی است، ولی اگر بخواهیم به پرسش شما دقیق تر پاسخ دهیم، می گویم: نمی دانم! نه تنها من نمی دانم که در کنکور امسال از هر بخش چند سوال خواهد آمد؟ بلکه طراح سوال هم هنوز نمی داند. هر سال دبیران پایه دوازدهم در همه رشته ها نامه ای به سازمان سنجش مبنی بر بایدها و نبایدهای کتاب درسی برای طرح سوال در کنکور ارسال می کنند، حال این نامه هنوز به سازمان سنجش نرسیده و از این جهت است که می گویم طراح سوال هم هنوز نمی داند.

شیرینی زبان عربی را انتقال دهید

خانم مشکین فام) هر معلم عربی قبل از هر چیز باید عاشق باشد؛ عاشق زبان عربی. معلم مادامی که خود از شاهد شیرین زبان عربی نچشیده باشد نمی‌تواند آن را به دانش آموز بچشاند. خود من در کلاس‌های درس چنان باشور و شوق از زبان عربی حرف می‌زنم که گویی از جانم برمی‌خیزد.

نحو را بدانیم ولی در آن نمایم

درست است که هر متنی را پیش روی ما می‌گذارند در مقام نخست باید آن را به لحاظ نحوی بررسی کنیم ولی لازم است پس از تدقیق و بررسی، از این لایه گذر کنیم و لایه‌ها و ظرایف دیگر زبان را نیز به دانش آموزان نشان دهیم. چهار لایه زبان عربی به این قرار است:

لایه اول: نحو
لایه سوم: بلاغت
لایه دوم: دلالت
لایه چهارم: موسیقی

بلاغت شیرینی زبان عربی است

سطح «بلاغت» در زبان عربی همان تصویرسازی است. عناصر تصویرسازی در متن شامل شخصیت، حرکت، موسیقی، رنگ و طرح داستان می‌باشد. بلاغت در متن به نویسنده کمک می‌کند که از مفاهیم انتزاعی، تصویر عینی بسازد و نوشته را برای مخاطب خود قابل فهم تر و جذاب تر کند.

موسیقی کلمات، معنا را متبادر می‌کند

هنگام آموزش زبان عربی دانش آموزان را نسبت به «موسیقی» کلمات حساس کنید و از دانش آموزان بخواهید با دقت به اصوات گوش کنند. در قرآن نیز خداوند کلمات و مفاهیم خشن را با حروف مشدد و محکم بیان می‌کند و این شدت و حدت را از طریق موسیقی کلام به ما منتقل می‌کند.

سخن آخر

دبیران ارجمند، اولیای مدارس محترم و مشاوران تحصیلی گرامی سرگروه‌های آموزشی و مسئولین آموزشی

شما دبیران: با توجه به رشته تخصصی و علاقه‌مندی تان می‌توانید به صفحه مرتبط با هر درس مراجعه کنید. علاوه بر مشاهده کامل فیلم همایش‌های موردنظر می‌توانید از برنامه‌ها و همایش‌های آتی «مرکز ترویج علوم انسانی» مطلع شوید. در همایش‌ها ثبت‌نام کنید و ما را از نقطه‌نظرات خود مطلع سازید. ما در سایت «مرکز ترویج علوم انسانی» بخش‌های مختلفی را طراحی کرده‌ایم که می‌توانید در این آدرس www.workshopday.ir فیلم‌ها را مشاهده بفرمایید و در اتاق اندیشمندان با بزرگان علوم انسانی آشنا شوید.

با هشتک هر درس ما را در فضای مجازی دنبال کنید:

workshopday3

@workshopday

@workshopday_ir

www.workshopday.ir

عربی

علوم اجتماعی

دین و زندگی

ریاضی

تاریخ

زبان انگلیسی

جغرافیا

ادبیات

روان‌شناسی

۰۹۰۳۰۴۱۸۱۴۶

۰۲۱-۶۶۹۶۲۷۴۵

۳۰

«اتاق اندیشمندان علوم انسانی» را از دست ندهید!

اولیای مدارس:

شما می‌توانید با ما در برگزاری «ورکشاپ برای دبیران و دانش‌آموزان» همکاری کنید و موجب ارتقای مهارت‌های تدریس در دبیران و یادگیری موثر در دانش‌آموزان شوید راه‌های ارتباطی بالا، ما را به شما متصل خواهد کرد.

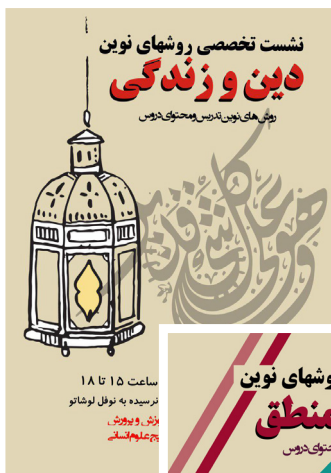
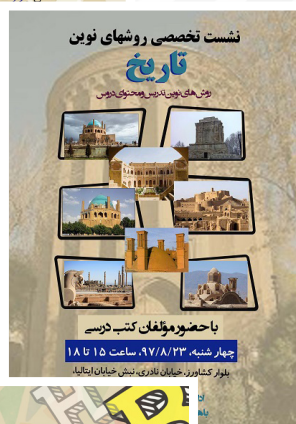
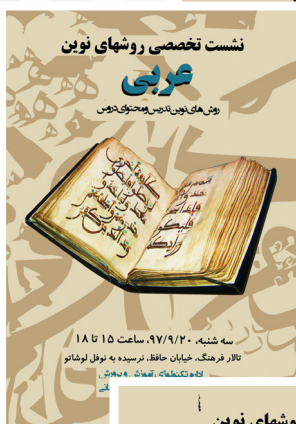
سرگروه‌های آموزشی:

شما فرهیخته گرامی می‌توانید با ما در شیوه‌های نوین تدریس و برگزاری نشست‌های تخصصی هر درس مشارکت داشته باشید. از طریق راه‌های ارتباطی می‌توانید با ما در برگزاری برنامه‌های آموزشی همراه شوید.

مسئولین آموزشی:

شما موثرترین فرد در ارزیابی و نیازسنجی‌های آموزشی هستید، با توجه به اشراف شما عزیزان به مباحث آموزشی می‌توان همکاری‌های موثری در جهت ارتقا مهارت در تدریس دروس علوم انسانی، برگزاری دوره‌های آموزشی، کارگاه‌ها و ورکشاپ‌های تحلیلی داشت. از طریق راه‌های ارتباطی با ما همراه باشید.

سلسله همایش های «روش های نوین تدریس»